

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Városi közgyűlés.

Pécs, 1898. november 28.

Sűrű tömegekben sereglettek a város atyái a mai rendkívüli közgyűlésre, ezzel is *rendkívüli* jelleget adva annak, mert bizony rendkívüli dolog az, mikor a bizottsági tagok nem is férnek meg valamennyien a közgyűlési teremben, hanem egy részük a folyosón kénytelen szivarozgatni, mint az ma történt.

A tárgysorozatnak két pontja volt az, amely ezt a szokatlan érdeklődést felköltötte: a jövő évi költségvetés tárgyalása s a színház kiadásának eldöntése, s bármennyire fontos is legyen a költségvetés megállapítása, mégis alig vélünk csalatkozni, ha azt állítjuk, hogy a péce de resistance mégis csak a színházkérdés volt, amely mozgósított olyan városatyákat is, akik különben alig szoktak érdeklődni a közgyűlések iránt, olyan kitartást pedig, a minőt ma produkáltak, eddig még alig tanusítottak.

Mert kitarítás kellett hozzá, míg a színházkérdésig eljutott a közgyűlés. A költségvetés tárgyalása szokatlan alapos-sággal történt, s bár maga a budget a tanács javaslata szerint változatlanul elfogadtatott, sok életrevaló eszme pendült meg a tárgyalás közben s a tanács kapott annyi megfontolni és előkészíteni valót, hogy nem sok ideje marad pihenésre, ha a ma hozzá utasított ügyeket minél előbb napirendre tüzetni akarja.

Maga a költségvetés arról nevezetes, hogy a papiroson megint kimutatja az egyensúlyt, a mennyiben új adóval s a régi adó kiterjesztésével a 700,000 frtos költségvetés még 27 frt, mond: *huszonhét forint fölösleget* is mutat föl, de hogy akkor, a mikor az állami adót teljes mértékben veszi föl a községi pótdadó alapjául s az így kivetendő pótdadót minden leírás nélkül teljes összegében fedezetül számítja, *a valóságban megint tetemes deficittel fog járn*, arról előre is meg volt győződve a közgyűlés minden egyes tagja.

A színházkérdés tárgyalására déli harangszókor került a sor, ami egy jókedvű városatyát arra a közbeszólásra készített,

hogy „*most harangoznak be Somogyinak.*» S valóban a közhangulatból itélve már előre látható volt, hogy ez a beharangozás a szó szoros értelmében teljes lesz. A tanácsnak az a javaslata, hogy a színházra új pályázat hirdettessék, oly tökéletes vere-seget szenvedett, hogy annak megszavazá-sára a polgármesteren kívül csak egyetlen egy bizottsági tag emelkedett föl; az igazgatók közt való döntésnél pedig *mintegy erdő emelkedett föl a közgyűlés Tiszay mellett*, alig 10—12 bizottsági tag maradt ülve helyén.

Falrengető éljenzés fogadta ezt az eredményt, úgy a bizottsági tagok, mint a zsufolásig telt karzaton és a folyosó nyitott ajtajánál szorongó közönség részéről. Tiszay nagyon üdvös tanulságot merithet ebből a jövőre nézve, ha ezt a jelenséget a maga igazi jelentősége tekintetéből mérlegeli. Mert bármily kedvezőleg hangozzanak is a felőle itt elterjedt információk: a sajtó, a nagyközönség s a közgyűlés hangulatának ilyen impozáns megnyilvánulásában mégis tulnyomó része volt annak az erkölcsi felháborodásnak, a mely Somogyinak a város méltóságát megalázó eljárása fölött városszerte feltámadt.

Tiszaynak a közönség s a közgyűlés csak előlegezte a bizalmat, rajta áll tehát, hogy a hozzáfűzött várakozás kielégítésével ezt a bizalom előlegezést utólag is igazolja, amit hogy meg is fog tenni, azt bizton reméljük, mert erre följosít eddigi igazgatói pályája.

Még egy örvendetes jelenségről kell e helyütt megemlékeznünk s ez főispánunknak a tanácskozás vezetése körül tanusított pártatlan és igazságos erélyvel párosult tapintata, a melylyel a helylyel-közzel kicsapni készülő izzó szenvedélyeket lecsillapítani, a félreértéseket eloszlatni s a tárgyalás rendes menetét biztosítani tudta. Rólunk legkevésbé állithatja valaki, hogy a hatalom uszályhordozói vagyunk, de elvakult pártszenvédelylyel sem vádolhat senki, mert szives örömet nyujtjuk az elismerés pálmáját a hatalom polcán ülőknek is, ha arra érdemet szereztek. A főispánnak imént vázolt érdemét tehát kész-séggel honoráljuk.

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósításban számolunk be.

*

Pont kilenc órakor megnyitotta báró *Fejérváry* Imre dr. főispán a közgyűlést, melyen a városatyák nagy számban jelentek meg. A karzat is tele volt a közgyűlés iránt érdeklődő hallgatósággal, mely ugyan a színház-ügy vitájára volt kíváncsi, de előbb a költségvetés hosszadalmas — bár sok részletében érdekes — vitáját is végig kellett hallgatnia, a mi pedig alig tiz perccel végződött déli tizenkét óra előtt.

A tárgysorozat első pontja volt a földmivelési miniszter rendelete az Erzsébet királyné emléktái ültetése tárgyában. A rendelet felolvasása után a Tanács javaslatát olvasták fel, mely szerint az Erzsébet-fák ültetésére vonatkozólag az ujonnan alakítandó faültetési bizottság bizassek meg s a felső-sétatér

Erzsébet királyné-sétatér

nevet nyerjen. A Tanács eme javaslatát a közgyűlés egyhangulag magáévá tette.

A második tárgy volt a pénzügyminiszter rendelete a jelenlegi vásárvám és helypénzszedési díjszabályzat érvényének kiterjesztése tárgyában. A pénzügyminiszter jóváhagyta, hogy míg az új vámtariffa életbe nem lép, addig a régi maradjon érvényben. A közgyűlés ezt tudomásul vette, kihirdetését a Tanácsra bizta, egyszersmind utasította azt az új vámtariffa kormányhatósági jóváhagyásának szorgalmazására.

Következett a belügyminiszter rendelete a központi választmánynak 1899-1901. évekre leendő megalakítása tárgyában. A rendelet szerint a megalakítás szavazólapok útján leendő választással történt. A főispán a szavazatszedő bizottságba elnökül *Littke* Józsefet, tagokul *Egry* Józsefet és *Kindl* Józsefet kérte fel; jegyzőül pedig kirendelte *Tichy* Ferenc első aljegyzőt.

A szavazatok beadása idejére a közgyűlést felfüggesztette a főispán s 10 perccel mulva újra megnyitván a közgyűlést, *Littke* József elnök kihirdette a szavazás eredményét. Beadatott összesen hatvanöt szavazólap; ebből három lap üres volt, egy-egy szavazat pedig másik kettőn a hivatalos listába fel nem vett új jelöltekre esett. E szerint

a központi választmány

tagjai lettek *Bánffay* Simon, *Dobszay* Antal, *Egry* József, *Fekete* Mihály, *Graumann* János, *Krasznay* Mihály, *Kindl* József, *Nagy* Gádó József, *Ráth* Mátyás, *Schmelcer* Ferenc és *Tróber* Aladár dr., 62—62 szavazattal, *Weiller* N. János pedig 59 szavazattal.

A megválasztottaktól az eskü kivételével

TAUSZIG ÁRMIN

áruházában Pécsen

Piacsek-féle ház, földszint és első emelet.

November 22-én kezdődik a nagy karácsonyi és ujévi Occasio eladás. Rendkívül mélyen leszállított árban eladásra kerülnek: **divat-selymek 45 krtól és feljebb, női ruhakelmék, confectio, szörme-árak, díszek, velezek és szőnyegek.**

Kivánatra mintákat vidékre bérmentve.

s a további intézkedések megtételével a polgármester bizatott meg.

Most az *ásvány- és gyógyvizek megadóztatása* tárgyában alkotott új szabályrendeletet tárgyalják, melyet a közgyűlés úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadott.

Következett erre az 1898. évi

Közköltség-előirányzat

tárgyalása. Mielőtt az előirányzatot előterjesztették volna, a polgármester tette meg a pénzügyi expozéját.

Majorossy Imre polgármester azzal kezdi, hogy két éve már, hogy a közbizalom abba az állásba helyezte, melyet elfoglalt. Mikor a polgármesteri széket elfoglalta, előterjesztette pénzügyi és gazdasági programjában mindama tervbe veendő munkálatokat, melyek szükségessé a város előhaladására és felvirágoztatására. Bár ennek két éve, a programból mégis nagyon kevés létesült. Csak egy örvendetes pont van e két év történetében, a hadapródiskola létesítése, de ez sem az ő érdeme, hanem azé a kegyelmes uré, ki a város javáért a legkészségesebben fáradozik.

Élénk eljenzés fogadta e szavakat s a polgármester tovább folytatta:

Hangsúlyozta programjában, hogy a tisztviselők fizetésének és a tanítók javadalmazásának rendezéséről gondoskodni kell. Ez meg is történt s a javaslatok most kormányhatósági jóváhagyást várnak. Szükséges volt egy közvágóhid létesítése, úgy a közegészség, mint a közgazdaság szempontjából. Erre is elkészültek a tervek, a közgyűlés jóvá is hagyta s a hitelt rá meg is szavazta. De ez úgy most nyugszik; nyugszik, de nem az urban, hanem a nehéz viszonyok miatt kell várnia a foganatosításával. Az iskolák rendezése is elkerülhetetlen; a szigetkülvárosi iskola például veszélyesen rozzant állapotban van. Ennek kibővítésére és kijavítására szükséges szomszéd telkek kártalanítása iránt most folyik a bírói eljárás. A laktanyák kérdése szintén nagyfontosságú. Ennek rendezésére is készek a tervek s épen ma is van egy katonai és polgári vegyesbizottsági ülés, mely tárgyalja azokat. Omnibus dolog a vízvezeték ügye, szerencsére a Bálisban forrásra akadtak, melynek vizével a vízszükségletet egyelőre ki lehet majd elégíteni. De csak akkor lesz ez a víz a vízvezetékkel összekapcsolva, ha teljesen ártalmatlannak és minden tekintetben élvezhetőnek bizonyul. Az új központi temető kisajátítási eljárása most folyik, mely eddig azért késett, mert a sátor-tábor akarták erre a célra felhasználni. Szó volt a város befásításáról is. De erre eddig is olyan sokat költöttek, hogy a városi főszámvévő a jelen költségvetési javaslatában ettől megijedt s miatta fel is jajdult. Ez ügyben célszerű lesz egy faültetési bizottságot választani, hogy az tanulmányozza az ügyet és részletes terveket s módozatokat dolgozzon ki a kivitelre. A mi a kövezést illeti, itt is történt egy kevés haladás. Egy kis aszfaltozás, jobban mondva flastromozás, de nem lehetett a közóhajnak eleget tenni, csak a takarékoságra kellett szorítkozni. Itt is egy részletes terv szükséges s a kövezet fenntartása ismét egy új jövedelmi forrás. Ez pedig a vasuti kövezetvám kiterjesztése a város összes utcáira. Ez irányban már kérvényeztek a miniszternél, de a kérvényt pótlások miatt visszaküldték, melyek most eszközöltetnek. A Tettye beparakítása is kívánatos. Erre nézve is keresni kell a költség fedezetére a kibontakozást. Ilyen a Rókus-domb ügye is, a mire szintén nincs pénz. S mindezen állapotoknak oka, hogy a háztartása a városnak még nincs oly rendben, hogy a pénzügyi tekintetek biztosíthatók lennének, az állam is oda nyul, ha meg van szorulva, a hol talál: a polgárok zsebébe. Nekünk is oda kellene nyulnunk, ha mindent el akarunk rohamosan érni. Épen ennek elkerülése végett lassan és a takarékoság határai között kell haladnunk. S ha így haladunk, felcsillámlik a remény, hogy a jövőben elérjük céljainkat és megtaláljuk a kibontakozást. Mindezek

alapján tehát ajánlja a jövő évi költségvetést a közgyűlésnek elfogadásra.

Littke József a polgármesteri expozé után szólásra felállván, beszédét azzal kezdi, hogy a polgármester előterjesztését minden megjegyzés nélkül hagyni nem lehet. A polgármester a legjobb akarattal volt és van rajta, hogy programja teljesül, de azt eddig a különös viszonyok miatt nem válthatta be, épen úgy van, mint a kereskedő, a ki fizetni nem tud és prolongációt kér. Ezt a prolongációt ő is reméli, a közgyűlés is, megadja a polgármesternek, remélve, hogy ígéreteit be is fogja váltani. Egyszer-kétszer lehet azzal állni elő, hogy valamit nem lehet, nem bírnak megtenni, de figyelmezteti a polgármestert, hogy a prolongációnak megvan a határa is. Kitérni nem szabad az alkotások elől, mert például ott van a szigeti-városi népiskola; ha ott valami baj állna elő, mit tene a polgármester, hogyan védekeznek, mikor már ma beismeri maga is, hogy ez az épület szinte veszélyesen rozzant?! Remélve, hogy mindezeket segítve lesz, ő készségesen megadja a polgármesternek a további bizalmat.

Majorossy Imre polgármester megköszöni a jóakaratu felszólalást. Igaz, hogy halasztást kér, de nem kénytelenségből teszi, mint a fizetni nem tudó kereskedő. Van alap a haladásra, csak egyszerre nem lehet sokat és nagyot alkotni, hanem lassan és részletekben kell kivinni, a mit akarunk. És így biztosabb is a haladás és célhozérés.

Főispán felteszi ezután a kérdést, hogy a költségelőirányzatot általánosságban elfogadja-e a közgyűlés a részletes tárgyalás alapjául?

A közgyűlés erre egyhangulag válaszolván, következett a részletes tárgyalás és *Deutsch Kornél*, főszámvévő, mint előadó, emelkedett fel szólásra.

Cirják Ignác azt kívánta, hogy szóról-szóra olvassák fel az előirányzatot.

Majorossy Imre polgármester hivatkozik arra, hogy a tanácskozás rendje eddig is az volt, hogy a kinyomatott és minden bizottsági tagnak nyolc nappal előbb megküldött költségvetést tételenként tárgyalják. Azt feltételezi a bizottsági tagokról, hogy annyira érdeklődnek a város ügyei iránt, hogy a költségvetést átolvasták és így ismerik, a mennyi szükséges ahoz, hogy a részletes tárgyalás tételenként történjék.

Deutsch Kornél erre olvasta a költségvetésnek először is a kiadási tételeit.

Ózv. Maggar Imréné kegydíj iránti kérvényénél — mely a nyugdíj és kegydíj kiadási tételénél fordult elő s melyre a közgyűlés 120 forintot megszavazott — *Záray Károly dr.* kérde a polgármestert, hogy még egy másik kérvény nem érkezett be kegydíj iránt s ha igen, mért nincs az előterjesztve?

Apolgármester feleli, hogy a tanácshoz lett még egy kérvény intézve a belvárosi templom szolgája részéről, de a tanács nem dönthetett.

Ezután megindult

az apróbb kérdések

sorozata. Mindjárt a hivatalos helyiségek világítási tételénél *Záray Károly* tudakozódott, hogy mi a különbség a hivatalos helyiség és az irodahelyiség világítása között? Neki ez a kétféle világítás nagyon sötét, mert hiszen délután nincs hivatal, minek akkor a hivatalos helyiségekben világítani?

Deutsch Kornél előadó adta meg erre a választ. Igenis a tisztviselők közül igen sokan délután is bejárnak a hivatalba dolgozni s ezért szükséges a hivatali helyiségek világítása, mely tulajdonképen általánosan adatik ki az egyes hivataloknak.

A tanács jelenti az utcák seprése és tisztán tartása tárgyában, hogy a jelenlegi állapot még egy évig meghagyassék. De a gazdasági felügyelő utasítsassék a tisztaság és söprés szigorú ellenőrzésére s utcasöpörőkül fiatal, munkabíró erőket alkalmazzon.

Vidákovics György indítványozza, hogy a város kocsijai, kezdve a legelső hintótól a a legutolsó szemetes kocsiig, számoztassanak meg, hogy mindenkor és mindenütt felismerhetők legyenek s tudhassa mindenki, hogy az időt mivel töltik egész nap.

Zajos helyeslés követte ez indítványt s a főispáni csengő szava csak nagysokára tudta lecsillapítani a sokat jelentő zajt, miközben *Majorossy Imre* polgármester is hozzájárult az indítványhoz, a mit *Záray Károly* pótdítványával akként fogadott el a közgyűlés, hogy a fogatok a város címerével láttassanak el, a fuvaros kocsik pedig megszámoztassanak.

A városi világítás tételénél a Tanács a rendőrkapitányságot a kőolaj-lámpák szigorú ellenőrzésére kéri utasítani s ha a lámpák kezelése meg nem felel, akkor más vállalkozónak adassék ki a kezelés.

Jánosi Engel József általában a világításról szól; mikor a kalendáriumban jelzett világítási ígéretet a hold nem váltja be, ilyenkor a legjártabb utcákon, például a siklósi országuton is sötétség van.

Felszólalására *Majorossy Imre* polgármester válaszolt, kinek válasza közben *Záray Károly dr.* közbeszólt:

— Tanulmányozza a Tanács!

Majorossy Imre polgármester izgatottan szól: Nem tanulmányozza! Hol szükséges volt, állítottunk fel új gázlámpákat s ha *Engel* bizottsági tag ur azt mondja, hogy az utcák sötétek, méltóztassék éjszaka többet járni s akkor megbizonyosodik, hogy a legtöbb helyen, a hol szükséges, meg van a kellő világítás.

Persze ez nagy derűtséget szerzett, hogy a polgármester a bizottsági tagot az ő polgári kimenője meghosszabbítására akarja a közérdek szempontjából szoktatni.

Littke József szerint panasz csak a kőolajra van. Ez nem hogy a rá kiadott 2500 forintot nem éri meg, de a kőolaj-lámpák olyan gyatrán világítanak, hogy magát a lámpást sem lehet látni.

Még *Vaszary Gyula*, *Cirják Ignác* és *Engel József* szóltak a tárgyhöz s a tételt a közgyűlés a tanács javaslatával együtt elfogadta.

A közutak kiépítése és fenntartása tételénél *Jánosi Engel József* feláll.

Főispán: Mihez tetszik hozzászólni?

Bolgár K. Mindenhez!

J. Engel József ellenzi, hogy az indóház-utca most kiaszfaltoztassék. Várjunk vele, míg az új pályaház kiépül.

Záray Károly pártolja az indítványt, hogy a tétel foganatosítása halasztassék el a jelzett időre.

Nagy zaj támad erre s a főispáni csengettyű megint többször megszólal, míg a csend helyreáll.

Littke József szerint a pénzügyi bizottságban keramit és aszfalt kísérletezés javasoltatott az országot elejére, de az indóház-utca aszfaltburkolatot ajánlottak.

Tróber Aladár dr. előadó erre a jegyzőkönyvből akarja megcáfolni felszólalót, ki erre közbevág:

— Bocsánat, ne tessék beleszólni, ha én beszélek!

Keramittal egyáltalában ellenzi az indóház-ut burkolatát; aszfalttal elfogadja.

Szóltak még a kérdéshez *Piacsek Gyula* és *Majorossy Imre* s végre is a közgyűlés elfogadván *Engel József* indítványát, az indóház-ut burkolását az új pályaház kiépítéséig elhalasztotta.

A templomi kiadásoknál *Záray Károly* elmondja, hogy a belvárosi templom a tanács által kultivált — pécsi stílusban restaurálandó lévén, a közgyűlés erre a költséget meg is szavazta. De eddig sem terv, sem más előkészület a közgyűlésnek be nem terjesztett, pedig a közgyűlés szeretné tudni, mire is fordítják a megszavazott összeget!? Ugyanezt kérde a Szent Háromság szoborra vonatkozólag is.

Majorossy Imre előadja, hogy mikor az összes tervek készen lesznek, be fognak terjesztetni. A közgyűlés ezt tudomásul veszi.

Jön a vihar.

A tárgyalás menete már eddig is zajos és sok helyen szenvedélyes volt. A következő tételknél beállt vihart *Záray Károlynak* egy csipős megjegyzése előzte meg, a ki a vízvezeték tételénél azt kérdezte, hogy esetleges tűz esetére van-e, a ki a csapok kinyitásához értsen, mert egy novemberi tűz alkalmával a csapot senki sem tudta megnyitni.

Bolgár K. többször is közbeszólt *Záray* beszédébe:

— Ej, ez nem tartozik a költségvetéshez! Ez nem idevaló!

Fejérváry Imre báró főispán:

— Hogy mi tartozik a tanácskozás rendjébe, azt megállapítani nekem van jogom. Ezt én bírálok meg s épen ezért ne méltóztassék sem engem, sem a szónokot ilyenekre oktatni.

Zajos éljenzés volt erre a válasz s a polgármester kijelentette, hogy intézkedett, mikép ily eset máskor elő ne forduljon.

A balokányi uszoda tételénél felszólt *Piacsek Gyula*. Indítványozza, hogy egy bizottság küldessék ki az uszoda megvizsgálására és ennek jelentése szerint foganatosítsák a szükséges építkezéseket és javításokat.

Polgármester ajánlja a tételt elfogadásra; különben az indítványhoz hozzájárul és kéri ez ügyben az építkezési bizottság kiküldetését.

A közgyűlés így is határozott.

Cirják Ignác a rendőrségi laktanya tételénél előadja, hogy a szigeti-külvárosi laktanya a célnak nem felel meg s nem éri meg a helyiség a 200 forint bért. Ajánlja a szomszédos teleknek egy laktanya építésére felhasználását.

A kultusz-segélyeknél a közgyűlés — miután az előbbi felszólalás mellőzésével az előző tételt változatlanul elfogadta — az izraelita hitközségnek a 919 forint helyett 1500 forint segélyt szavazott meg költségvetés keretén belül.

Ezzel a kiadások letárgyaltván, következett a *bevételei tétel* tárgyalása.

A legelő megszüntetésénél *Cirják Ignác* a megszüntetés ellen beszélt nagy zajban és ellenmondások között.

Végre is a *főispán* szavazásra bocsátotta a kérdést, mikor is közgyűlés 50 szóval 21 ellen a Tanács javaslatát fogadta el.

Ugyancsak *Cirják Ignác* a köszémbánya bérletnél hosszabb felszólalást olvasott fel a köszémbányának szerződésileg meg nem engedett kizsákmányolásáról.

Herbert János gazdasági tanácsnok és *Majorossy Imre* polgármester szóltak a tárgyhoz s a közgyűlés utasította a Tanácsot, hogy az ügyet vizsgálja meg és a legközelebbi közgyűlésnek tegyen részletes jelentést.

Löwy Lipót a köztisztasági kérdésekkel közegészségi szempontból foglalkozott ezután; *Záray Károly* dr. pedig egy — *bűzös kérdés* —, a pócegődrök tisztaságával.

Itt *Littke József* hevesen kikelt a Tanács és annak feje ellen, kik régebben megújították a vállalkozóval a szerződést már másfél évvel előbb. Indítványozza, hogy az ügy a jogügyi bizottságnak adassék ki megvizsgálás végett.

A közgyűlés le is szavazta ez ügyben a Tanácsot és *Littke* indítványát fogadta el.

A további tanácskozás során az *örökösödési- és ajándékozási illeték fölemelése, a bicikli adó, a légszusz- és villanyvilágítási adó és a közoktatási illeték* behozatala iránt tett tanácsi javaslatokat a közgyűlés jóváhagyta.

Most tárgyalják a tárgysorozat 5 pontjának c) alpontját, az utcák és terek szemetjének értékesítése s az utcák söprése iránti Tanácsi előterjesztést, melyet szintén hosszabb vita után fogadtak el s ezzel a költségvetés teljességében letárgyaltattott.

A postapalota.

A kereskedelemügyi miniszter méltányolva azokat a nehézségeket, amelyekkel a városra egy költséges postapalota építése járna, rászánta magát, hogy az állam építtessen, de kívánja, hogy a város ehhez hozzájáruljon ingyen telek átengedésével, a mig pedig az építkezés befejeztetik, kívánja, hogy a város az igazgatóságnak helyiséget adjon.

A tanács javaslata az volt, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint telket ad az építkezéshez, az igazgatóság számára pedig tovább is kibéri a kölcsönös segélyző egyesületben most birt helyiségeket további három évre, de csak úgy, ha az állam a bérleti összeg felét a városnak megtéríti s a postapalotát három éven belül tényleg fölépíti.

Pleininger Ferenc elfogadja a tanács javaslatát azzal a változtatással, hogy a postapalota a postakincstár tulajdonát képező telken építtessék s ennek kiegészítésül vegye meg a város az izr. hitközségtől azt a telekrészletet, a melyet a kincstár ennek eladott s ezt bocsássa ingyen rendelkezésére az államnak. Mert ha a hely kijelölése nélkül határozzuk el az ingyen telek adást, majd oly drága telek megszerzését fogják tőlünk követelni, a melyen esetleg értékes épületek állnak, pedig a mostani postatelek a mondott célra teljesen megfelelő.

Horváth Géza semmiféle áldozat hozatalához nem járul, mert a posta és távirtdúsan jövedelmező üzlete az államnak s ha ehhez még áldozatot kíván az állam az amúgy is nyomorgó várostól, ez szinte erkölcstelen-ség számba megy.

Főispán figyelmezteti a szót, hogy ilyen kifejezések használatától tartózkodjék.

Löwy Lipót dr. hozzájárul *Pleininger* indítványához annál is inkább, mert az izr. hitközség kész a kincstártól megvett telket annyiért, a mennyiért ő vette, ismét visszabocsátani.

A közgyűlés még többek hozzászólása után a tanács javaslatát fogadta el, vagyis ingyen telek adását határozta el a telek kijelölése nélkül.

A színházkérdés.

A színháznak a legközelebbi 3 évre való kiadása kérdésében a tanács előterjesztése ismertetvén az ügynek lapunkban már többször ismertetett egyes fázisait, azt javasolja, hogy mivel a rendes pályázati határidőben pályázat nem érkezett, az utóbb jelentkezett reflektánsok ajánlataitól eltekintve, a város hirdessen a színházra újabb pályázatot.

Pleininger Ferenc ellenzi az újabb pályázat kiírását, mert a színház kiadásával már is elkéstünk.

A szeptember 30-án lejárt pályázat eredménytelenségéről a polgármester csak október 30-án értesítette a szinügyi bizottságot, mely még akkor sem határozhatott, mert Somogyit akarta előbb meghallgatni, hogy reflektál-e a színházra. Somogyi aztán huzta-halasztotta újabb egy hónapig a végleges nyilatkozatot s így teljes két hónapot elpocsékolunk a drága időből. Most az ország nagyobb színházai már ki vannak adva, az igazgatók nyakra-főre szervezik társulataikat, úgy, hogy ha mi csak újabb pályázat után adjuk ki színházunkat, akkor az igazgató már nem szervezhet jó társulatot, mert a java színészek akkor már el lesznek szerződve. De nincsen is kilátás, hogy az új pályázat eredményesebb legyen a jelen helyzetnél, sőt több mint valószínű, hogy akkor csak Somogyi marad egyedül a küzdőtérben. Indítványozza tehát, hogy a közgyűlés a tanács javaslatának elvetésével most határozzon, hogy az eddigi ajánlattevők közül kinek adja ki a színházat.

Engel József előadja, hogy a szinügyi albizottság elfogadta *Tiszay Dezső* ajánlatát, mert Somogyi a pályázati feltételeket nem fogadta el. Ezt az eljárást a nagy szinügyi bizottság is helyesnek elismerte, mégis Somogyit

fogadta el. Már pedig az igazság mindig igazság marad s a mit helyesnek elismertek, azaz utóbb ellenkezőt cselekedni nem lehet helyes. Ajánlja tehát *Tiszay* ajánlatának elfogadását.

Erreth János hangsúlyozza, hogy a város méltóságával ellenkeznek most csak szóba is állni Somogyival, aki eljárásával a város méltóságát annyira megalázta. Elmondja az egész ügy fejleményeit a pályázati határidő leteltétől mostanig s ebből azt a tanulságot meríti, hogy a város vezető egyénei még most sem szakítottak azzal a kárhuzatos rendszerrel, mely egyrészt a város vagyoni ziláltságát idézte elő, másrészt az egyenes ut elkerülésével különböző fogásokkal iparkodik akarátát érvényesíteni. Erre következtet a polgármester azon eljárásából is, hogy a szini bizottságnak november 22-én tartott ülésében az jelentette, hogy Somogyi a pályázati feltételeknek megfelelő ajánlatot tett s az 1000 forint biztosítékot is letette, pedig az iratok azt bizonyítják, hogy Somogyi ajánlata akkor még iktatva sem volt, az 1000 forint pedig csak három nappal később, november 25-én érkezett a városi pénztárba. A színházat akkor sem adná Somogyinak, ha kivüle más pályázó nem is lenne, de mivel van egy minden tekintetben megfelelő pályázó, *Tiszay Dezső*, ennek kell azt adni.

Polgármester visszautasítja azt a vádat, mintha itt görbe uton járt, vagy épen a saját hasznát kereste volna.

Erreth János: Azt nem is mondtam.

Főispán: Én is úgy értettem, hogy *Erreth* nem gyanúsította a polgármestert becsületbevágó dologgal, csak szabálytalan eljárást panaszkodott. Magyarázza tehát ki a polgármester, hogyan történt a dolog.

Polgármester erre elmondja, hogy a szini bizottság ülése előtt közvetlenül adta át neki *Egry Béla* dr. Somogyi ajánlatát az 1000 frtos takaréktári könyvvel, ezért nem lehetett az ajánlatot előbb iktatni s a pénzt a pénztárba letenni, de a szinbizottság ülése alatt mind a kettő már a kezében volt.

Cirják Ignác kijelenti, hogy ő Somogyinak is megmondta s itt is azt hangoztatja, hogy Somogyi eljárásával megsértette a város méltóságát, eljátszotta bizalmát, azért neki a színház ki nem adható.

Fekete Mihály főügyész nem volt jelen a tanácsülésen, a mely ezzel a kérdéssel foglalkozott, azért itt jelenti ki, hogy a tanács javaslatához nem járul, hanem a színházat a szinügyi albizottság javaslatához képest *Tiszay* kiadatni indítványozza.

Littke József nem érti, honnét ez a nagy animozitás Somogyi ellen, a sajtónak az a magatartása, a mely a korábbi magatartásával ellenkezik. A szinbizottság is kimondta, hogy Somogyinak elsőbbséget ad más pályázó előtt, mert őt ismerjük, adjuk tehát neki a színházat, mert ő is elfogadta a feltételeket.

Pleininger rövid felszólalása után, melyben a *Littke* által mondottakra reflektált, a főispán szavazásra bocsátotta a kérdést.

A tanács javaslata mellett csak a polgármester és *Egry József* bizottsági tag szavazott, az új pályázat kiírása tehát elvetett.

A második kérdés volt, hogy *Tiszay Dezsőnek* adassék-e a színház? Ezt a kérdést a jelenvolt bizottsági tagok felállás utján óriási többséggel igenlőleg döntötték el, mire a teremben, a karzaton s a folyosón felzúgott a hatalmas „éljen *Tiszay*” felkiáltás.

Az idő ekkor már $\frac{3}{4}$ 1-re járván, a főispán a közgyűlést d. u. 3 óráig felfüggesztette.

A délutáni ülés.

A délután 3 órakor folytatott közgyűlésre már alig jelent meg 25–30 városatyá. Először is a Tanács javaslatát vették tárgyalás alá a város háza építési programjáról. A Tanács javasolja, hogy a régi város háza ne kibővítsék, hanem újra építtessék s erre nézve bizottságot kér kiküldetni, hogy a terveket s

a 300 ezer forintra tett költségvetést megbeszéljük s érintkezésbe lépjenek *Alpár Ignác* műépítésszel a kivitelt illetőleg.

Horváth Antal a javaslat ellen heves beszédben kel ki. Ha így folyik a gazdálkodás, ha mindig ilyen »pécsi stílusban« építünk, akkor nem századokra szóló városházat, hanem szegényházat kell építenünk! Mindenféle tervek készültek már s eddig senkinek sem jutott eszébe, hogy a mostani városháza olyan rossz, hogy ne kibővíteni, hanem lerombolni s újra építeni kell. Ne csináljunk adósságot pénzügyi program nélkül. Vétessék le a napirendről az ügy: ezt indítványozza.

Littke József pártolja a javaslatot.

Piacsek Gyula szintén pártolja a javaslatot és hosszabb beszédben érvel mellette.

Cirják Ignác elhalasztani kéri az ügyet. Építsük meg inkább az új közbiztonságot, arra nagyobb szükség van.

Tauszig (Teleky) Zsigmond pártolja a javaslatot és indítványozza, hogy az új városháza alatt borraktározó pincék helyeztessenek el, hogy így a pécsi borkereskedelem jóhírneve megőriztessék.

Majorossy Imre ajánlja a javaslat elfogadását.

Horváth Antal erre indítványát visszavonja, feltéve, ha az előmunkálatok költségbe nem kerülnek.

Majorossy Imre is felolvassa, hogy a bizottságba kiküldetnek a főmérnök, osztálymérnök, gazdasági tanácsos, *Piacsek Virgil*, *Littke József*, *Dischka Győző*, *Schlauch Imre*, *Engel József*, *Schapringer Gusztáv*, *Kammerer Ferenc*, *Zsolnay Vilmos*, *Záray Károly*, *Keresztes József*, *Horváth Antal* és *Kindl József*.

A közgyűlés erre a Tanács javaslatát fogadta el.

A *honvéhadapródiskola* szennyvizeinek megderítése céljából a szigeti legelőből 5 hold 1408 □ terület átengedését kéri a miniszter. Ezt a Tanács javasolja is, de a tulajdon és használati jog fenntartásával, ötven évi tartalommal.

Záray Károly dr. ezt helyesli, de a városnak legyen joga, hogy a földet bérbe kiadhassa.

Rauch János és *Majorossy Imre* szölköztek még a tárgyhöz, utánok pedig *Cirják Ignác* és *Horváth Géza*, kiknek felszólalása után a közgyűlés a javaslatot elfogadta.

A *budaikülvárosi* rakodó állomás műtanrendőri bejárásáról és üzembe helyezésének engedélyezéséről a jelentést a Tanács betérjeszti.

Záray Károly szerint 49 ezer forint áldoztatván ez állomásra, szükséges a darabáru forgalom behozása is. Ez irányban kér intézkedést.

Polgármester jelenti, hogy erre intézkedés tétetett. Egyébként a miniszteriumhoz is tehető felterjesztés.

A közgyűlés ezt elfogadta s az ügyet a közigazgatási bizottsághoz rendelte áttenni.

Özv. Vécsey Rezsőné 2567 frtot hagyományozott a *Rudolf* számára. Az erre vonatkozó alapító oklevelet a közgyűlés elfogadta.

A pécsi Athletikai Klubb a szigeti külvárosi legelőből 3 hold átengedését kéri versenypálya építés céljára. A közgyűlés egyhangulag megadta a kérelmet.

Adler Gyula zálogház nyitási engedélyére a biztosíték 2000 frtban állapított meg s a kamatszédési díj ugyanolyan lesz, mint a most levő zálogházban.

Ráth Mátyás ajánlata a *Ráth-utcában* egy közút felállítására iránt köszönettel elfogadtatott.

Itt *Záray Károly* dr. indítványozza, hogy az utca-elkeresztelés ezentúl a közgyűlés hatáskörébe essék. A közgyűlés ezt elfogadta s éljenzés közt kimondta, hogy a »*Ráth-utca*« *Ráth Mátyás-utca*-nak nevezi el s ezt *Ráth Mátyás*nak küldöttségileg hozzák tudomására.

Declava Irma kérénye atyja, *Declava Ferenc* után temetkezési segély iránt — elutasított.

Ugyane sors érte dr. *Aronfy Rókus* és társai kérvényét, kik a *Hegyalja* és *Barátur-utca*ba kértek egy közutat, de nem kaptak.

Porubszky Hyas *Hermina* férj. *Szabó Károlyné* születésnői oklevelének kihirdetése elrendeltetett.

Pozsony város átirata a fogyasztási adók rendezéséről szóló törvényjavaslatot illetőleg, pártolólág vétetett tudomásul.

Csongrád, *Máramaros* és *Mosony* vármegyék átirata az obstrukció ellen, mint elkésett és megelőzött dolog, ad akta tétetni rendeltetett.

A főispán a jövő rendes közgyűlést december 19-ének reggeli 9 órájára tűzte ki s ezzel a közgyűlés délután félöt óra után befejeztetett s a bizottsági tagok a főispán életetése között oszoltak szét.

Jagics József beszámolója.

— Saját tudósítónktól. —

Mohács, 1898. nov. 27.

Jagics József a mohácsi ker. orsz. gyűl. képviselője vasárnap tartotta meg Mohácson mintegy 3—400 főre menő közönség előtt, mely a vásártér közelebbi részét majd nem egészen ellepte, beszámoló beszédét törvényhozásunk 2 évi működéséről. Sívárnak, tartalmatlannak mondotta az országgyűlés tevékenységét; mert *Bánffy br.* miniszterelnök, aki az ország politikájának képviselője, a parlament munkásságának beosztására és irányítására volna hivatva, híján van az államférfiúi bölcsességnek s nem áll feladata magaslatán. A miniszterelnököt és miniszter társait sem egyéniségük, sem politikai és erkölcsi súlyuk nem képesíti nagyobb alkotásokra. Politikai program nélkül állottak elére az ország kormányzatának, céluk csak egyben, a vakmerő és szemérmetlen erőszakosságban nyer kifejezést, a korrupt rendszer ápolásában, s ez által a hatalom birtokának megtartásában.

Csak három fontosabb törvényt hozott ez az országgyűlés. Az egyiket politikai felfang útján sajátította ki a kormány a nemzeti párt 25 éves programjából, a magyar katonai akadémiára vonatkozót. Két és fél évtizeden keresztül elzárkoztak ennek létesítése elől; mert magyar ifjaknak magyar nyelven és nemzeti szellemben kiképzése és alkalmazása megbontaná a közös hadsereg egységét. Emiatt akár hányszor nyilvánították *Apponyi grófot* kormányképtelennek. S im most ugyan az a kormány s ugyanaz a párt maga valószínűsítette meg, hogy olcsó áron a nemzetnél babérokat szerezzen. Ugyan így bánt el a függetlenségi pártnak polgári házasságra vonatkozó program követelésével is. Az esküdtbíró és büntető perrend életbeléptetését illető törvényt kényszerűségből hozta meg, mert a büntető perrendtartás életbeléptetése elodáztatott. A munkaadó és munkás közti viszony szabályozására vonatkozó törvény meghozatalát a szocializmus terjedése tette szükségessé. Köszönet ugyan benne nincs; mert a munkást a gazda rabjává tette, a szocializmust egyelőre elfojtotta, de csirájában el nem oszlatta.

A többi törvény harmadrendű jelentőséggel bír, jobbadán vicinalisokra vonatkozik, melyek inkább kormánypárti koncessionáriusok anyagi előnyét biztosítják mintsem hogy az illető vidék forgalmi és gazdasági érdekeit előmozdítanák.

A törvényhozás meddősegeért az országgyűlési többséget teszi felelőssé, a többség ugyan nem látszik érezni a felelőség súlyát, mert parlamentünk mostani összeállítása szerint a viszony megfordított. Nem a kormány a többségnek, hanem a többség a kormánynak áll szolgálatában. S ez nagyon természetes; mert a kormánypárt legnagyobb része a hatalmi erőszak és a kormánytól kapott pénzen eszközölt lélekvasárlásnak köszöni mandatumát.

A szónok ezt a kormányzati és parlamentarizmus rendszert az alkotmányosság botránnyának nevezi, mely közéletünket érdekszövetség s érzéktelen tömeggé gyurta át. Az egész művelt világ kacag fölöttünk, hogy az a magyar nemzet, mely alkotmányát az orosz, török s tatár invázió ellenében megővni képes volt, most saját kormánya ellen megvédeni nem tudja.

Aztán áttért a mai politikai és parlamenti helyzet vázolására, élesen bírálta *Bánffy br.* perfid kiegyezési politikáját Ausztriával, s azt a hamis játékot, melyet az ország törvényeinek megkerülésével a nemzet alkotmányával és materialis érdekeivel immár négy év óta üz. Az önálló vámterület, melyet *Apponyi gróf* közjogi fejtegetéseinek elfogadásával, ha Ausztriával az ország érdekeinek megfelelő kiegyezés alkotmányos uton létre nem jöhetne, létesítendőnek állított, most az ország gazdasági tönkremenéséhez hozzá járul, mert rejtett célja az, hogy esetleg császár párapragus alkalmazásával oly szerződést kössön, mely címében ugyan nem, de tartalmában a vámszövetséggel lenne azonos.

Üdvözli az országgyűlési pártok szövetségét a kormány elleni ostromban. Ezt az alkotmány védelmében a leghazafiasabb harcnak nyilvánítja. A bekövetkezett alkotmányválságért feleljen a kormány és többsége. Inkább következzen be törvényen kívüli, mint az alkotmány meghamisításával a fenálló törvények elleni állapot.

A nemzeti pártnak a többi ellenzéki pártok által is aláírt feliratát a koronához utolsó lépésnek és alkotmányos eszköznek tartja. Vagy bukik a kormány vagy nem. Ha elbukik, az alkotmány mentve van, ha pedig nem, az ellenzék az erőszak általi végeltiprásnak néz elébe. Egyedül a nemzet óvhatja meg a hazát és az alkotmányt ettől a katasztrófától s ha életre még ezuttal sem ébredne, mi megnyugvásunkat abban fogjuk lelteni, hogy parlamentarizmusunk s alkotmányunk védelmében hulltunk el!

A választó közönség szünni nem akaró éljenzéssel s lelkesedéssel fogadta a nagy hatású, 1 óráig tartó beszédet. Este *Herger vendéglőjében* a város színe java képviselőjük tiszteletére bankettet rendez, melyen mint értesülünk a város intelligenciája pártkülönbség nélkül vett részt.

A keresk. és iparkamara rendkívüli közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. nov. 28.

Az ország- sőt Európaszerte szenzációt okozó borvizsgálat, mint ez előre látható volt, óriási csapásokat okozott és okoz a pécsi borkereskedelemre, mert nincs nap, hogy borkereskedőink borai egyik vagy másik városban le ne foglaltatnának, vagy a megrendelők által a küldemény kifogásoltatva, a küldő borkereskedőnek rendelkezésére ne bocsájtatnék.

Hogy ezen eljárás olyanokat is sújt, kik többé-kevésbé ártatlanok, azt a dolog természete hozza magával és ezek érdekeinek megvédésére hivta egybe *Littke L.* elnök a kamarai rendkívüli közgyűlést.

A gyűlés — melynek lefolyásáról alább részletesen megemlékezünk — elfogadta az elnök által ajánlott s a keresk. miniszterhez felterjesztendő följíratot, melynek célja a folyamatban lévő vizsgálat befejezésének gyorsítása és az eredménynek minél szélesebb körben való ismertetése, hogy így az ártatlanul meghurcolt borkereskedőink végre a hinárból — melybe mások hibája folytán jutottak — ki-lábolhassanak.

Véleményünk szerint azonban ezen följírtetésnek nagyon is akademikus értéke van, mely épen nem fogja a megindult lavinát, mely rohantában elsöpréssel fenyegeti a

nem szolid alapon álló borkereskedőket, megállítani.

De ne is állítsa meg, mert valóban itt az ideje, hogy borkereskedelmünk az egyedül helyes, szolid alapra helyeztessék s a felburjánzott fattyu-hajtásokat irgalom nélkül lenyessék.

Igaz, hogy ez megrázkódtatással fog járni, de mint nyáron az égiháboru után — meg fog egy időre tisztulni a levegő, amire nagy szükség van a borkereskedelem terén.

De rátérünk az érdekes lefolyású gyűlés ismertetésére:

Little József elnök vasárnap délelőtt 11 óra után a megjelent kamarai tagokat, kik számszerint mintegy 26-an voltak, üdvözölte s a gyűlést, határozatképességének konstatálása után, megnyitván, jegyzőkönyv hitelesítésére *Zsolnay* Vilmos és *Scholz* Antal urakat kérte föl.

Ezután a következőket mondta:

Tekintetes kamara!

Elnöki állásom hozta felelősségből és kötelességből kifolyólag egybehívtam a t. kamarát, hogy a veszélyeztetett és alapjában megrendített pécsi borkereskedelem érdekében állást foglaljon és intézkedjék.

Most ép úgy nem maradhatott tétlenül a kamara, mikor egy helybeli bornagykereskedő ellen egy budapesti rendőrkapitány indított vizsgálatot, nem maradhat tétlenül most, mikor azt látjuk, hogy a pécsi borkereskedelem a forgalomból ki van átkozva.

Kénytelenek vagyunk tehát haladéktalanul minden lehető intézkedést megtenni.

Távol áll tőlem, hogy azt kívánjam, miszerint kivételt tegyenek a törvény végrehajtásánál; ellenkezőleg azt kívánom, hogy a kereskedelem a legszolidabb alapra fektetessék.

De azért tiltakozom azon eljárás ellen, hogy Pécsen egy budapesti rendőrkapitány által indított vizsgálat, holott itt van a pécsi borvizsgáló bizottság, itt van a pécsi rendőrkapitányság. Mert ezek vagy megbízhatók, vagy nem. Ha megbízhatók, akkor ne kerültesse meg, ha nem, akkor ne türessenek meg, mert az ily eljárás árt a kereskedelemnek, hanem pótoltsanak megfelelő eggyénekekkel.

Egy vizsgálatnak nem lehet célja, hogy az illető megbélyegeztessék, vagy tönkre tetsék.

Ezt látva s a következményeket, intézkedtem, hogy jövőben a vizsgálat ne ily módon hajtassék végre.

Továbbiakban utal azon vizsás helyzetre, hogy a vizsgálat feltűnő módon való megejtését, a hatóságok a lapok tudomására adják, mi által az a legszélesebb körben köztudomásra jut, holott meglehet, hogy az illető teljesen ártatlan.

Ha van bűnös, bűnhődjék az illető a törvény teljes sulyával, ha nincs bűnös, kapjon az illető a vizsgálat eredményének közhírré tévése által teljes elégtételt.

De hogy egy befejezetlen vizsgálat miatt a pécsi borkereskedelem az egész Európa előtt meghurcoltassék, tűrni nem szabad.

Ezért mint kamarai elnök a szolid kereskedelmet védeni tartozom és a kellő intézkedéseket meg is tettem.

Miután látom, hogy ezen álláspontomat a kamara is helyesli, a megelőző felterjesztésünket kibővíteni szükségesnek véltem s az ügy sürgősségénél és fontosságánál fogva a kidolgozott új felterjesztés tervezetét elkészítettem s ezennel fölolvastatván, kérem a kamara t. tagjait, hogy arra figyelni s az esetleges észrevételeiket megtenni sziveskedjék.

Ezután *Záray* Károly dr. titkár fölolvasta a következő felterjesztést:

»Nagyméltóságú miniszter ur!

A helybeli Engel J. fia borkereskedő cég ellen a közelmúltban lefolyt rendőri vizsgálat alkalmából f. hó 7-én 3251. sz. a. Nagyméltóságodhoz intézett felterjesztésünkben aggódó

előrelátással adtunk ama megokolt félelmünknek kifejezést, hogy az említett vizsgálat következtében nemcsak az illető cég, hanem a kamara székhelyén és annak területén létező egész borkereskedelem a tönkrejutás veszélyébe kerül.

A mitől akkor féltünk, az most tényleg bekövetkezett.

Számtalan konkrét panaszról van tudomásunk, melyeket borkereskedőink emeltek s melyeknek összegezésével ama meggyőződésre kellett jutnunk, hogy virágzó borkereskedésünk hova-tovább a megsemmisülés örvényébe sodortatik.

Nagyméltóságú miniszter ur!

Ugy véljük, hogy Nagyméltóságodnak a hazai kereskedelem minden ágának fellendülése iránt tanusított jóakaratu figyelme előtt mellőzhetjük mindama anyagi és erkölcsi előnyöknek részletezését, melyeket valamely kereskedelmi ágnak minél nagyobb kiterjedése az illető város és környéke részére biztosít s ennélfogva csakis ama indokolt kérelmünknek előterjesztésére szoritkozunk, hogy Nagyméltóságod borkereskedésünk jó hitele és hírnevének visszaállítását saját hatáskörében is kegyesen előmozdítani és e célból a szóban forgó vizsgálati eljárásnak egyedül célra vezető végleges befejezése és az eredménynek a nyilvánosság előtt a legkiterjedtebb módon leendő közzététele iránt illetékes helyen hathatósan közbejárni kegyeskedjék.

Újlag hangsúlyozandónak véljük, hogy eme kérelmünkkel nem a netán szükségesnek mutakozó törvényes megtorlásnak akarjuk útját állani, hanem csakis szolgálni akarunk Pécs sz. kir. város kereskedelmének, közgazdaságának és a fogyasztó nagy közönségnek jól felfogott érdekeit.

Végül megokulva a mostan szerzett szomorú tapasztalatokon és megvédelmezni kívánva jövőben borkereskedelmünk méltánylást érdemlő létezését és az ennek fejlesztésére irányított tisztességes törekvéseket, másodsorban ama tiszteletteljes kérelmünket vagyunk bátrak Nagyméltóságod elé terjeszteni, hogy a jelen felterjesztésünknek kegyes figyelembe vétele mellett Pécs sz. kir. városban egy áltami vegykísérleti állomás felállítását elrendelni méltóztassék, hogy a szállítás alá kerülő borküldemények ezen állomás hivatalos ellenőrzése mellett expedáltassanak.

Nagy vitát provokált a fölolvastott tervezet, melyben résztvettek *Neumann* Ignác borkereskedő, *Zsolnay* Vilmos gyáros, *Ullmann* M. K. bankár, *Teleki* (Tauszig) Zsigmond, *Weiler* N. János, *Eizer* János borkereskedők, kik mindnyaján indítványoztak pótlásokat, mely indítványokat az illetők az elnök fölvilágosító szavai után visszavonták és így az eredeti szövegezés egyhangulag elfogadtatott.

Más tárgy nem lévén, elnök a gyűlést 12 órakor bezárta.

Kisfarsang vége.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. nov. 28.

Tegnap virradt reánk advent első vasárnapja, a mely immár a vallás iránti kötelezettségeikre teszi figyelmessé az embereket; mert már a farsangig megszűnnek a zajos mulatságok, a táncteremek sima parkettjén nem lehetnek egymást kergetve a vidám párok, csak a már megtartott néhány mulatságnak emtékei foglalkoztatják a mulatni vágyó fiatalokat a következő hetek alatt, de a melyek után majd az igazi farsang következvén, nem nehéz lesz a csakhamar elérkező boldogabb és változatosabb napokat nyugalmasan bevárni.

A múlt hét végén még felhangzott a táncre ingerlő cigányzene, még kipirultak az arcok az estélyek örömeinek varázsától s a kisfarsangot befejező mulatságokról mi is beszámolunk a következőkben:

A Pécsi Dalárda mulatsága.

Kétféle okuk is volt szombaton este a »Pécsi Dalárda« tagjainak arra, hogy a Vigadó nagytermében szívesen lássák az ő munkásságuknak elismeréssel adózó és a dalárda meghívásának mindig szívesen eleget tevő vendégeiket, vendégszerető körükben.

Alapszabályaik szerint önmaguk tették kötelességüké azoknak a kedélyes tánc- és dalestélyeknek tartását, a melyek már hosszú évek óta legkedveltebb gyülekező helyeül szolgálnak városunk közönségének, de a melyet az idén az országos gyász miatt nem tartottak meg a rendes időben, elhalasztottak egészen a kistársang utolsó napjáig, a melynek bekövetkeztével eleget tettek az egyesület szabályaiban előirt, kedves kötelességüknek.

De más oka is volt a dalárdának az ünneplésre. 1868. szeptember huszadikán volt ugyanis Debrecenben az a dalverseny, melyen az addig mégcsak szerényen, otthon működő »Pécsi Dalárda« országos hírnevét megalapította, mert a bíráló bizottság az első díjat a tizennégy taggal versenyző Pécsi Dalárdának ítélte oda, s azóta az ott szerzett babérhoz még számos újabbat szerzett ez a törekvő egyesület, mely városunkat az egész országban a dalművészet egyik legvirágzóbb tanyájává tette.

A szalagokkal pazarul feldiszitett zászlót, a nyereménytárgyak közül néhány darabot magukkal hoztak a dalárdisták az ünnepélyre s kézzel-kézre járt egy csoportkép, mely a szombati alkalomra babérral, virágokkal volt feldiszitve és a rajta levő felírás: »Az első győztes gárda« mindenki előtt világosan hirdette, hogy annak a tizennégy dalosnak képe az, a kik harminc év előtt Debrecenben elsők voltak oly sok jeles pályázó között.

A szép számmal megjelent vendégsereg előtt elénekelték a most már sokkal több tagu dalárda három, legnagyobb hatást eredményező versenydarabját és megmutatta, hogy ha nem is versenyen énekel, csak a saját és vendégei gyönyörűségére, mindig a tökéletes után törekszik a dalolás művészetében. Zajos és hosszas tapsok jutalmazták az énekszámokat, melyek között *Füredi* zenekara adott elő hallgató darabokat, mikor pedig az előirt darabok utolsóját is elénekelték a dalosok és a dallal nyert serlegeket kézzel-kézre adva hozzákdeztek az áldomás-iváshoz, a fiatalág táncre perdült és járta a legjobb kedvvel, alig-alig pihelve pár percet, egészen három óráig.

A táncosnők neveit a következőleg állítottuk össze: Asztalos Lujza, Angyal Ella, Bergmann Böske, Dedinszky Olga, Hoffmann Sári, Jeszenszky Mariska, Koharits Mariska, Kajdi nőv. (Mánfa), Kosztolányi Nelli, Kocsák Irma, Martinec Karola, Marschal Mancsi, Németh Melanie, Putzer Margit, Remesberger Gemi, Reberits Gizi, Soosto Margit, Sperl Mili, Simon Lujza, Scheurer nőv., Schmidt Margit, Szigriszt Anna, Tomanek Paula, Unger Nelli, Verle Annus.

A kereskedelmi ifjusági kaszinóban.

Mercur apostolai is ki vették részüket a kis farsangból. Szombaton este olyan vasárnapig tartó mulatságot rendeztek, amelyet csak ők tudnak és ők szoktak rendezni. A »Pécsi kereskedelmi ifjusági kaszinó« estélye pontban kilenc órakor kezdődött. Ekkor lépett a pódiumra *Kondor* Béla ur és »A jó bornak nem kell cégér« címen olyan talpraesett, humoros felolvasást tartott, mely eredeti, komikus ötleteivel állandó derűtségben tartotta a nagyszámu hallgatóságot. Az érdekes felolvasásból adjuk az alábbi szemelvényt:

Hölgyeim és uraim!

Két héttel ezelőtt ellátogatott hozzám a pécsi kereskedő ifjak casinojának küldöttsége és arra kért, hogy a mai estén tartsak egy humoros felolvasást.

Humoros felolvasást! Mintha az csak úgy akaromra olyan könnyen menne!

De azért a mint látni méltóztatnak, elfogadtam a megfizetendő felhívást és vártam a megfelelő időpontot, midőn hangulatom ő ex-lenciája megadja a szükséges inspirációt az írásra.

És megjött a hangulat a humorhoz, ő de a galgen-humorhoz.

E két hét alatt olyan veszekedett kedvem volt, hogy egyre törni, zuzni szerettem volna. És ebbeli vágyam keresztülvitelében csak az a gondolat tartott vissza, hogy az okozott károkat magamnak kellett volna megtéríteni. Szidtam a kormányt, az adóvégrehajtót, a rendőrséget (reményem, hogy nincsenek itt jelen) a lámpagyújtót, a tudományos akadémiát és az írókat, az asszonyokat és a divatot és minden emberi ferdeséget, ezek között magamat is.

Hogy miért, kérdik önök? Miért, tudja a jó ég. Rossz kedvem volt, elfogott a világfájdalom, magam sem tudom miért. Talán mert a suszterem szükre csinálta a cipőmet, vagy a quota vagy Henci hozott ki nyugalmamból, vagy mert elolvastam Mikszáth legujabb kitűnő és súlyedségünk képét feltáró könyvét a Zrinyiászt, vagy a városi tanács házbérkrajcárja és petroleumadója borította el sötét felhőkkel lelkeim égét — mit tudom én.

És szidkoztam, mert ez megkönnyeb-bülésül szolgál. A mint hogy a sirás megeny-hiti a fájdalmat, az ásitás az önök unalmát, a bor, akarom mondani a víz a szomjuságot és majd az én fölolvásásomnak vége az önök hő vágyát.

És most tessék ilyen hangulatban egy humoros felolvasást írni.

Őt tollvéget elrágtam, 50 iv finom papírt elhasználtam, boszankodtam a boszuságom felett s mindenáron humoros hangulatba akartam jutni. Eh hagyjuk a bajokat, bolond gondolatokat, legyünk jókedvűek, humorosak. Csiklandoztam önmagam. — És — a felolvasás elkészült. És mikor elolvastam, magam is el-rémültem azoktól a sötét képektől, a miket ott rajzoltam. A címe ez volt: A beteg társadalom. A tárgya pedig egy jajkiáltás, egy siró, zokogó jeremiád az emberi gyatraságok felett. Humor is volt benne, de csak galgen.

Nem hölgyeim és uraim, én ezt nem olvasom tel. Önök táncolni, vigadni akarnak és ez rossz talp alá való volna és akkor aztan önök szidnának engem, hogy elrontottam a kedvüket.

Hiába, a szabónál lehet egy lajbit, az asztalosnál egy szekrényt, a péknél egy kalácsot, a masamódnénál egy pofonvágott kalapot megrendelni. A mester megcsinálja, akármilyen pangulatban, legfeljebb az inasok kapnak egy pár nyaklevesel többet.

De humoros felolvasást készíteni, mikor az ember emberölő hangulatban van, az már bajosabb dolog és még egy Saphirt vagy Mark Twaint is próbára tenne.

Mindezeket méltányolva, engedjek meg hölgyeim és uraim, hogy egy előbbi szellemi eikövetésemet frissítsem fel. A káposzta is jobb, ha felmelegítik, hátha ennek sem fog ártani:

Kell-e a jó bornak cégér?

Ezután néhány igen jóízű bonnióttal ecseteli a reklám hasznos és elterjedt voltát, mely már Chinában is hódított magának tért s mely nélkül ma már nem is létezhetnek az emberek. A felolvasás végeztével viharos taps jutalmazta a felolvasót.

Ezután *Schlesinger* Aranka urhölgy énekelte *Goldstein* I. ur zongorakiséréte mellett bámulatos praecisitással és gyönyörű csengő hanggal Mendelsohn »Suleiká«-ját, majd a szünni nem akaró tapsvihar csillapodtával Dankó Pista »Balatoni nótáit« énekelte. (»Elragadta galambomat, ... Cimbilimbi...») Valóban elragadóan énekelte e két magyar dalt. Annyi érzéssel s oly routinnal adta elő a dalokat, mely valóságos extázisba hozta a hallgatókat. Ez volt különben *Schlesinger* Aranka urhölgynek első debüje a nyilvánosság előtt, de a lámpaláznak vagy batoralanságnak még

halvány árnyalata sem látszott meg rajta. A bájos közreműködőnek a pécsi kereskedelmi ifjusági casino figyelmes rendezőse gyönyörű virágsokrot nyújtott át.

A műsort tánc követte, mely kivilágos kivirradtig tartott s remélhető, hogy ez estély fényes sikere csak buzdításul szolgált a fáradhatlan rendezőségnek, hogy mielőbb megismételjék az estély rendezést.

Az estélyen megjelent szép asszonyok és leányok névsorát az alábbiakban adjuk:

Asszonyok: özv. Armuthné, Berger Jakabné, Blum Miksáné, Engel Mihályné, özv. Friedné, özv. Grünhuth Ignácné, Günsberger Józsefné, özv. Goldbergerné, Greiner Lipótné, Justus Miksáné, Klingenberg Jakabné, Kovács Istvánné, Kohn Hermanné, Kondor Béláné, Krausz Jakabné, Kohn Lajosné, Kis Zsigmondné, ifj. Löwy Adolfné, Porges Miksáné, Práger Jánosné, Roth Béláné, Ruh Ernőné, Strausz Béláné, Szánthó Mórné, Schlesinger Lajosné, Schlesinger Mórné, Schwarz Benőné, Wallfisch Pálné, Weisz Samuné, Weisz Zsigmondné.

Leányok: Armuth Lenke, Blum Hermin és Tóni, Fried Rozika, Goldberger Riza, Greiner Renée, Hahn Janka, Kohn Vilma és Margit, Kempner Riza (Villány), Krausz Blanka, Klingenberg Riza, Kohn Józsa, Práger Aranka, Práger Matild, Rechnitzer Hermin, *Schlesinger* Aranka, Schlesinger Jenny, Schiller Flóra, Schwarz Renee, Trebitscher Riza, Weltmann Boriska (Budapest), Weisz Ilka.

Teauzsonna a nőegyletben.

A jótékony nőegylet által tegnap délután rendezett, ez évben második teauzsonnán a mult évekhez hasonló nagy számmal jelentek meg a vendégek és már öt óraker alig volt üres hely az asztalok mellett, a hol egymással vetélkedve szolgálták fel a teát és kávét a figyelmes háziasszonyok, kiknek tisztét a tegnapi uzsonna alkalmával Aidinger Jánosné, Dekleva Vilmosné, Förster Béláné, Girardi Józsefné, Krasznay Mihályné, dr. Krausz Jenőné, Köröstyös Józsefné, Salamon Józsefné, Schwabach Zsigmondné, Szommer Gyuláné és Wachauer Julia viselték, míg a pénztárnál Simonffy Jánosné és Ráth Mátyásné foglaltak s Hinka Lászlóné alelnöknő, valamint Denk Lajosné szintén fáradhatlanul gondoskodtak a vendégek kényelméről, a kik mihamar elhelyezkedve, kíváncsian várták a műsor megkezdését.

Schneider Istvánné urnőt vezette a podiumra *Riech* György tanácsos, a nőegylet titkára és midőn *Buday* Dezső joghallgató is helyet foglalt a zongora mellett, felhangzottak az első hangjai egy szívhez szóló, bús magyar dalnak, melyet azután két vígabb darab követett s mindegyiknek befejeztével zajos tapsvihar jutalmazta a kitűnő énekesnőt, a kinek énektudását már oly gyakran volt alkalmunk lapunkban is méltatni. Az előre kijelölt darabokon kívül még a säckingeni trombitás című darabból énekelte a közreműködő urhölgy a »Nem jól van így a földön elrendelve« kezdetű betétet, melyivel szintén nagy hatást ért el és a hallgatóknak tüntető tetszésnyilvánítása között hagyta el a podiumot.

Rövid szünet után *Szuly* Aladár joghallgató lépett a podiumra, hogy elszavalja *Tóth* Béla »Te szép vagy« című költeményét, melynek már megválasztása is kitűnő érzékről tanuskodott mert teljesen megfelelő az egész költemény a szavaló egyéniségének, a ki öntudatosan juttatta érvényre annak minden szépségét úgy, hogy a közönség folyton fokozódó figyelemmel és élvezettel hallgatta előadását és percekig tartott a taps, mely a szavaltat befejezése után elementáris erővel tört ki. A fiatal szavaló egyik legsikerültebb estéi közé sorozhatja a tegnapit, midőn teljesen érvényre juttatta természetétől nyert előadói képességét, a mely valószínűleg még sokszor fogja gyönyörködtetni a pécsi közönséget.

Programmon kívül *Buday* Dezső joghall-

gató zongorázott még ezután a tőle megszokott precizitással s hét felé járván már akkor az idő, lassanként oszlani kezdett a közönség, de a fiatalságnak nagyobb része mintegy összebeszélve ott maradt és a mint a nőegylet buzgó tisztikara eltávozott, hamarosan előkerítettek néhány cigányt s a fiatalság táncra perdülvén, szinte 11 óráig eltáncoltak, a mikor aztán egy jól töltött est emlékével oszlottak szét. Ott voltak: dr. Bodó Aladárné, özv. Breyning Péterné, Denk Lajosné, Eizer Jánosné, Fekete Mihályné, Forray Valérné, Girárdiné, Hinka Lászlóné, Hoffmann Károlyné, Horváth Istvánné, Jeszenszky Lehelné, Lipcseyné, Kaffka Károlyné, Molnár Kálmánné, Máthé Ödönné, Nagy Károlyné, Mihálovics Ernőné, Pilch Antalné, Rihmer Elekné, Sárossyné, Schneider Istvánné, Sorsich örnagyné, Szuly Jánosné, dr. Szilágyi Istvánné, Vasváry Györgyné, Angszter Olga, Bach növ., Breyling Olga, Dunszt Hilda, Duka Mileva, Dworszky Paula, Dávid Ilonka, Dedinszky Olga, Eiser Ilona, Fekete Irma, Förster Mici, Fischer Ella, Holics Juliska, Jeszenszky Irén, Kussinszky Blanka, Lakics növ., Lipcsey Józsa, Máthé növ., Nyers Angyalka, Pilch Böske, Rihmer Margit, Radocsay növ., Röck Jánka, Schwarz Margit, Sommer Irma, Schultz Márta, Szántó növ., Szily Terka, Tallián Imi, Vasváry növ.

Hirek.

Pécs, 1898. nov. 28.

Advent.

Tegnap volt advent — úrjövet — első vasárnapja, a Jézus születésének karácsonyi ünneplésére rendelt előkészítő idő első napja. A tegnapi nappal kezdődött az egyházi év, a Krisztus élete és munkái sorozatának egyháziilag megállapított láncolata.

A világ teremtése óta négyezer éven át mennyi csodálatos esemény, mennyi szemkáp-raztató történet, mennyi véres gyilkosság, mennyi tragédia s mennyi komédia játszódott le azon a nagy színpadon, amit történetnek nevezünk! Négyezer év után elcsendesedtek a szereplők, béke volt mindenütt. Augusztus, a nagy római császár, bezáratja Janusznak, a harc Istenének templomát! Nem harcolnak, nem hadakoznak, táradt és kimerült mindenki. Az emberiség kezdi belátni, hogy a hatalom, a háboruk zaja nem ad boldogságot — lete-szik hát a véres feyvereket — és várnak. Kelet felé fordulnak és várják a lélek napját, azt a titokzatos Erőt, aki megvilágosítsa a lelkek sötétségét, fölmelegítse a szív hidegségét. Ovidius, ennek a kornak a legbecsülete-sebb költője is így szót: »Látom a jót, sőt helyeslem is és mégis a rosszat követem!« Ime! Kellene tehát valaki, aki felemelné ezeket a szegény lelkeket a bünből, a pogány-ságból, a bálványimádásból és visszavezetné az Istenhez! Ezt várja az emberiség, ezt a szabadítót, ezt a megváltót. Még nem tudja, hogy ki lesz, honnan jön, mi lesz a neve, csak azt érzi egyedül, hogy: keil jönni vala-kinek, aki könyörül rajtuk s csodálatos jóslat-ok azt is megsúgták, hogy keletről, a vilá-gosság forrásából jó.

És ez az általános várakozás nemcsak a köznép babonás hiedelme volt. Ama kor világhírű írói, Tacitus, Svetonius, Cicero — akinek nevét még ma is tisztelettel említik — szintén osztják ezt a véleményt, ők is keletről várják a szabadítót, az új uralkodót. Cicero látónoki sejtésében meg is mondja, hogy mi lesz akkor, ha megjő az üdvöthöz: »Akkor nem lesz más törvény Rómában, más Athe-nében, hanem minden nemzetet minden idő-ben egy örök és halhatatlan törvény fog öss-zetartani, az igazi Isten szeretete.«

Ime ilyen volt a világtörténet nagy néző tere a teremtés után négyezer évvel. Mindenki nézett, mindenki kutatott, mindenki várt s

ebbe az izgalmas hangulatba, ebbe a kétes félhomályba végre átszűrődik az első fény sugar. Megnyílik az ég, leszállnak az angyalok s örvendő éneklük:

»Dicsőség a magasságban Istennek.«
Ime az advent jelentősége.

Napirend 1898. november hó 29-én

Naptár: kedd, nov. 29. — Róm. kath.: Szaturnin. — Prot.: Szaturnin. — Görög-kelet: (nov. 17) Gergely. — Zsidó: Kiszlev 15. — Nap két 7 óra 11 perckor; nyugszik 3 óra 55 perckor. — Hold két 4 óra 44 perckor délután; nyugszik 8 óra 23 perckor reggel.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: szeles, esős idő várható.

Színház: »Hálókocsik ellenőre«, vígjáték.

— **(Kijelölő értekezlet.)** *Szelmann Győző* tanító halála folytán megüresedett a pécsi IV. ker. egy törvényhatósági bizottsági tag tisztsége. A függetlenségi párt vasárnap délután 3 órakor tartott a »Hétfejedelemben« kijelölő értekezletet *Simonffy János* elnöklete alatt. Az értekezleten megjelent 25 tag közül: *Deák József*re tizenegyen szavaztak, *Dämpf Károly* kilenc, *Kristóf József* öt szavazatot kapott. *Simonffy János* elnök ezzel az eredménnyel szemben fölhitva a jelenlevőket, hogy szavazatukat ha lehet összpontosítsák, mi meg nem történt, a főntemlített három jelöltre történik a f. é. december 4-én tartandó választáson a szavazás. Fölkérettünk annak a közlésére is, hogy *Heckenberger Konrad* káplán levelet irt *Tiefenbacher Nándornak*, hogy *Kristóf* ajánlati körözüvényét írja alá. *Tiefenbacher Nándor* ennek ellenében kijelentette, hogy míg a jelölés iránt a polgárság nem tart értekezletet, addig semmiféle ajánlást alá nem ír. Annak dacára, vasárnap reggel kézbesítették a választóknak a körözüvényt *Kristóf József*

ajánlásáról, melyen *Tiefenbacher Nándor* is alá volt írva, mi ellen *Tiefenbacher Nándor* a leghatározottabban tiltakozik, miután ő senkit sem jogosított föl nevének már akkor való aláírására.

— **(A jogászság nem ünnepel.)** A pécsi jogakadémia ifjusága ma délután tartott ülésében elhatározta, hogy *december másodikán nem fog ünnepelni*, hanem fölkéri az összes tanárokat, hogy e napon tartsák meg az órákat s a jogászok közül egy sem fog megjelenni az e napon tartandó isteni-tiszteleteken. A mai gyűlés után a fiatalság hazafias dalokat énekelve vonult végig a főutcán.

— **(Ünnepi hangulat.)** Tegnap délután, a mikor legtöbbben jártak a Király-utcában, ugyancsak nagy spektakulumot csinált ott *Harb István* kocsis, a ki teljesen berugott állapotban kiabált, dülöngélt a tömeg között mindaddig, míg be nem vitték a rendőrségre; hogy a jeles firmának párja is legyen, *Studer Teréz* részeges asszonyt, ki szintén ilyenmő dolgokat cselekedett, hasonlóképen beszállították a kőterba, a hol most kialhatják magukat és botrányos viselkedésükért még kellő büntetésüket is megkapják.

— **(Telekkönyvi vizsga.)** *Káromi Márkus* mohácsi kir. járásbírósi díjnok a pécsi kir. ítélőtáblán sikerrel tette le a telekkönyvi vizsgát.

— **(Egyházmegyei hir.)** *Dujmovics Zsigmond*, püspökbogádi segédlelkész, *Brodjancira* vikáriusnak neveztetett ki. Helyébe Püspökbogádra *Blazsekovic István*, petrievcei segédlelkész küldetett ki.

— **(Himen.)** *Ligeti Pál*, Kapcsvárról, eljegyezte *Kohn Rizát*, Somogy-Szillből.

— **(Kinevezés.)** *Rudolf Béla* dr., budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki joggyakornok, a szegzárdi kir. törvényszékhez aljegyzővé kineveztetett.

— **(Névmagyarosítások.)** *Kiskoru Spitzer Ferenc* és *Béla*, kercesligeti illetőségű, ugyanottani lakosok, Szegőre, — *kiskoru Hirsch Alajos*, kaposvári illetőségű, ugyanottani lakos Hegedűsre változtatták vezetéknevüket belügyminiszteri engedély folytán.

— **(Letartóztatott szociálista.)** *Tatai József* darázi lakos azon álpróféták egyike akik annak idején az azelőtti oly békés és jóindulatu darázi sokac népet izgatásaikkal szociálista és kommunista elvek vallására csábították, majd pedig a hatóságok intézkedései ellen való ellenállásra bujtogatták. Mióta aztán *Tatai József* vizsgálati fogságából hazakerült, elég csendesesen viselte magát. Legujabban azonban ismét összeütközésbe jött a törvényt. Ugyanis a napokban ő is ott volt a Kölked alatt levő főhercegi uradalmi töltesen, melyet sok kubikossal most erősbitenek. *Tatai* összeveszett *Kanizsai József* nevű dautovai kubikossal és kézzel fogható argumentum gyanánt akkora csapást mért ásójával *Kanizsaira*, hogy ez súlyos testi sértést szenvedett. Midőn aztán e miatt *Krausz Gyula* uradalmi mérnökkel gyűlt meg a baja, azzal hencegett, hogy ő szociálista, majd pedig agyonütéssel fenyegette a mérnököt. Mindezért aztán a mohácsi csendőrség letartóztatta *Tatai Józsefet* s a járásbíróshoz kísérte.

— **(Sötét bün.)** Baánban súlyos betegen, élet-halál közt fekszik *Francsizin Erzsébet* nevű hajadon. A betegség gyanus körülmények folytán állván be, följelentés történt, melynek következtében a csendőrség megejtven a nyomozást, kiderítette, hogy a beteg leányt *Bertelics Éva* monostori kuruzsló banya e hó 5-én bünös manipuláció által egy méhmagzattól szabadította meg. Ettől lett a leány olyan veszedelmesen beteg. A méhmagzattól az udvarban elásva megtalálták. Midőn a csendőrség a kuruzsló asszonynál házkutatást tar-

magamat itt tartózkodásom alatt. Azonban váltsunk csak néhány komoly szót, — folytatata leülve és intve *Myersnek*, hogy a másik széket foglalja el. Van tudomásom az állomason legutóbb történt dolgokról, mert csupán ezek képezik egyedüli okát annak, hogy a kormány engem ide küldött. Jövőre az ilyen dolgokat meg kell előznünk, a mennyire lehet a tetteseket kinyomoznunk és őket fogságba ejtenünk.

— Az nehezen fog menni, válaszolta *Myers* vállonva. *Kegyed* nem is gondolja hadnagy ur, milyen alávaló népség lakik itt. Ha csak közönyösségük ellen kellene küzdenünk, az hagyján, de ennél rosszabb az állapot. Gyűlölet és rosszakarat az, a mi ezeket az embereket minden gyalázatos tette képesekké teszi.

— Ugy? Mondja csak, altiszt, mi az alapoka, forrása ennek a gyűlöletnek? A *kegyed* ítélete igen fontos nekem, mert abból oly gyorsan tájékozhatom magamat, a mint csak lehetséges.

— Az ok az, hogy az állomás a parti rablásokat ugyszólván lehetlenné teszi, legalább nappal. Az alatt a két év alatt, mióta én itt vagyok, egyetlen egy hajó feneklett itt meg és mivel mi akkor gyorsan oda sietünk, a halászoknak nem lehetett zsákmányolni, sőt segitenők kellett a legénység megszabadítása körül. Ezt meg is tették az öreg *Konks* parancsára, de azóta borzasztóan el vannak keseredve ellenünk.

— Ki az a *Konks*? — kérdezte *Robertsohn*.

— Egy öreg halász, ugy hiszem a legöregebb szigetlakó. Jóllehet már hetven éves, azért egy legjobb éveiben levő ember erejével és bátorságával bír.

— Talán van még egy olyan ifju a hajón *Kap Hateras*, vagy *Kap Fear* részére is.

Az öreg megrázta fejét.

— Nem. Az egész fedélzetet végigvizsgáltam. A legénységen kívül senki sincsen a hajón és hiába nem küldik a csolnakot ide a partokra. Miért nem jött ez a kék kabátos a rendes hajóval? Egy hadihajó kellett nekik ahhoz, hogy öt ideszállítsák. Hidd el *Bill*, ez az intézkedés reánk vonatkozik!

— Az nem lenne csoda — nevetett *Bill* — mert csakugyan elég van a rovasunkon.

— Azért szükséges, hogy elővigyázók legyünk. Rög-tön át fogsz menni *Raffles*hez és figyelmezteted; hallod? Ő vitorlazzék *Osceolába* és közölje a dolgot *Twystennel* is.

— Jól van, *Mate* — felelte *Bill*. Ugy is át akartam még ma menni *Johnhoz*. A csolnak miatt csupán, ezt tenni különben nem volna érdemes. Az utolsó szavaknál mindketten megfordultak és a falu felé vették utjukat.

Eközben *Frank* a part hosszában haladva közel ért a helyhez, hol a sziklák egészen a tengerbe nyultak. Ott egy keskeny ut jobbra tért le a sűrűn át és azután kigyózva huzódott balra az őrhely felé.

Az állomás, egy kívülről is erős kinézésű, egy emeletes s verandával ellátott épület, kedves és barátságos benyomást tett az érkezőkre. Előtte, a tenger felőli oldalon, emelkedett egy feketére kátrányozott oszlop, tetején egy keresztával, melynek mindkét végéről kötelek nyultak alá a földig, épen ugy, mint az oszlop tetejéről. Semmi jel sem volt rá felhuzva, mely arra engedett volna következtetni, hogy a legközelebbi napokra lenne valami időjárási változás kilátásban.

tott, 37 darab — folyadékkal teli — üveget talált, mely folyadékot a gonosz banya csupa ilyféle bűnös manipuláció végrehajtására használta. Bertalicsné elfogták s átadták a dárdai kir. járásbírósnak.

— **(Birkák veszendőben.)** Birkaszüretet tartottak a napokban Nemet-Márokon eddig ismeretlen tettesek. *Folk* András német-mároki lakos udvaráról két darab, *Hoffmann* Jánostól pedig három darab birkát hajtottak el. A tetteseket nyomozzák, de még eddig nem sikerült nyomukra akadni.

— **(Talált selyemkendők.)** A vilányi postakocsiról az uton elveszett tegnap egy harminchét darab selyemkendőt tartalmazó csomag. A csomagot *Mim* György virágosi lakos találta meg, ki azonban elfeledkezett a becsületes megtaláló kötelességéről és megtartotta a kendőket. Az elveszett kendőket meg is találták nála s idegen vagyon jogtalan el tulajdonítása miatt feljelentették a bíróságnál.

— **(Feltört hentesbolt.)** *Joconovits* Péter hercegszöllősi henteslegény tegnapelőtt feltörte gazdája, *Baumholcer* János üzletét és abból zsirt, szalonnát, hus és szalámit körülbelül száz forint értékben elcipelte és eladta *Horváth* János kisköszegi lakosnak. A tolvaj henteslegényt letartóztatták, *Horváth* János ellen pedig — aki tudtával vásárolt lopott portékát — orgazdaság miatt megtették a feljelentést.

— **(Meggyilkolt öreg asszony.)** Simontornyán f. hó 24-én a szomszédok *Szántó* Györgyné, gazdálkodó nejét szobájában a padlón feküdvé, vérben fagyva, holtan találták. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy szegény öreg asszony rablótámadásnak esett áldozatul. Nemsokára sikerült a gyilkost is *Eberling* Ferenc paksi illetőségű téglavető személyében elfogni, aki beismerte a gyilkosságot. Már e hó 23-án tervezte a gyilkosságot — tudva

azt, hogy a kiszemelt áldozat férje nincs otthon — hanem éjnek idején a lakás csukva volt, s így nem hatolhatott be. Tehát 24-ére halasztotta szándékának végrehajtását. Reggel nyolc órakor bement *Szántó* Györgyné szobájába, s a mit sem sejtő öreg asszonyt egy baltaütéssel leterítette, azután még néhány baltaütést bért a fejére, s pénz után kezdett kutatni. Talált is a szekrényben harminc forintot, melyet magához vett és ezzel megszőkött Simontornyáról, de a simontornyai csendőrök távirati jelentése folytán nem messze Simontornyától elfogták és megláncolva a gyönki járásbírósnak börtönébe szállították.

— **(Az erdészeti bizottság ülése.)** A megyei erdészeti bizottság — melynek *Hinka* László elnöke alatt, *Simonffy* János, *Halász* Géza kir. erdőfelügyelő és mint jegyző *Weidinger* Jenő a tagjai f. hó 26-án ülést tartott a vármegyeházán, amely alkalommal több erdőrendészeti folyó ügyet és néhány urbéres kérvényeit intézték el.

— **(Családi perpatvar miatt.)** Szombaton este *Madár* János, negyvenöt éves, nős, Kossuth-utca harmincöt szám alatti lakos két csomag gyufa mérget vízben föloldotta és megitta. Beszállították a kórházba, ahol ma reggelre meghalt. Tettének oka: családi viszálykodás.

— **(Ünnepi misék.)** Jövő hó 2-án — mint régebben jeleztük is — a király császári jubileuma alkalmából a belvárosi templomban istentisztelet lesz. Ilyen ünnepélyes istentisztelet lesz a székesegyházban, valamint a többi plébániatemplomban is, melyeken részt vesz a tanulóifjuság is.

— **(Furcsa vendég.)** Furcsa vendége akadt a napokban *Resztár* Márián kákicsi lakosnak *Mayer* Jakab ugyanottani lakos személyében. *Mayer* ugyanis álkulcs segítségével kinyitotta *Resztár* Márián lakását és ott ké-

nyelembe helyezkedett. Midőn *Resztár* hazaérkezett, s ott látta az ágyában nyújtózkodó, előtte teljesen ismeretlen idegent, a hivatlan vendéget, ki minden felvilágosítást megtagadott, természetesen kiutasította és magánlak megsértése címén panaszt emelt a bíróságnál, bár valószínű, hogy *Mayer* inkább tébolydába, mint börtönbe való.

— **(Az ellopott lószerszám.)** *Gyuricza* István mohácszigeti lakos megneszelte, hogy szomszédja, *Kovács* András a pécsi vásáron új lószerszámot vett. Miután az ő lószerszáma már nagyon régi és kopott volt, azt gondolta, hogy megszerzi a szomszédét. Éjnek idején belopódzott a szomszéd istállójába és elemelte a cifra, sallangos szerszámot. De nem sokáig vehette hasznát, mert *Kovács* feljelentésére csakhamar letartóztatták, dacára annak, hogy tettének elkövetését konokul tagadja.

— **(Tanítók tisztelgése.)** A Szt.-Lőrinc-egyházkerületi róm. kath. tanítótestület küldöttsége — legutóbbi értekezletükön hozott határozat értelmében — mult csütörtökön tiszteltet a járás új főszolgabirójánál. *Horváth* István, főszolgabíró igen szívélyesen fogadta a tanítókat; szónokuk, *Herendy* Kálmán, helyesfai tanító szépen kikerekített üdvözlő beszédjére válaszólag biztosította őket irántuk, — a tanügy iránt való őszinte jóindulatáról.

— **(Áttért gyermekek.)** Négy leánya van *Steiner* Adolf, ózdi illetőségű izr. házalónak s ma már egyik sincs apjuk hitén. Három, már asszonysorban levő leánya közül kettő a r. kath., egy pedig az ev. ref. vallásra tért át. A negyedik, a legkisebb, most lett katolikussá, mult szerdán vette föl ünnepélyesen a keresztség szentségét a kisasszonyfai templomban, ahol rákövetkező szombaton esküdtött örök hűséget r. kath. vallásu vőlegényének.

Az épület alsó részét csaknem egyetlen nagy helyiség képezte, melyben a sürgöny-berendezés, légköri megfigyelésekhez szükséges eszközök, továbbá a lobogók és jelző-tárgyak voltak elhelyezve. Mellette volt még egy éléskamra, vagy raktárféle helyiség, míg az emeletet a lakszobák foglalták el.

Egy erőteljes termetű fiatal ember, nyers és mégis intelligens vonásokkal, lépett az ajtóban Frank elé, kezét sipkájához emelte és a katonai jelentéseket jellemző hangon mondta: Myers altiszt két legénnyel a jelzőcsapatból. Az állomáson minden rendben van.

— Jól van, felelte Frank a szobába lépve. Érkezett Washingtonból rendelet?

— Nem.

— Tehát jelentse az én megérkezésemet.

— Parancsára, hadnagy ur; Berry van szolgálatban. Ezzel egy emberre mutatott, a ki a táviró-készülék-nél ült és Frank beleptekor felemelkedett.

— Egy pillanatra, mondá ennek Frank a készülék-hez lépve. Altiszt, hozza el időközben nekem a könyvet, én magam fogok táviratozni.

A távirati értekezés csakhamar véget ért a washingtoni jelzőcsapatbeli tiszttel. Frank átlapozta gyorsan a nagy szolgálati könyvet, a melybe minden eseményt be kell jegyezni, bejegyezte nevét és megérkezésének idejét, a leggondosabban megvizsgálta a készülékeket és azután ismét az altiszthez fordult, ki ezalatt hallgatva állott mellette.

— Minden rendben van, Myers — intett, kezét nyújtván annak. Ezzel el volnának intézve a szolgálati dolgok. Most beszéljünk a magánügyekről. Én hosszabb

ideig fogok az állomáson maradni, gondolt-e már ön arra, hogy hol lesz a szállásom?

— Semmi sem egyszerűbb ennél — válaszolt Myers, épen úgy feladva katonás viselkedését. Ön elfoglalja az én szobámat, én pedig a legények közé költözködöm. Ha fel akar jönni, mindjárt megtekintheti a lakásokat.

— Jó, menjünk.

Egy barátságos kicsiny szobába vezette az altiszt Frankot, a melyből a szigetre és a falura szép kilátás nyílt. Egy vaságy, fogas, divány, asztal, két szék és könyv-állvány képezték ennek butorzatát, az utóbbin több tudományos könyv és mintegy husz kötet népies olvasmány hevert.

— Ezek a könyvek képezik az egyes állomások könyvtárát, vagy az Ön tulajdon könyvei?

— A tudományos könyvek sajátjaim, a hadi dolgokat tartalmazókat pedig rövid idő előtt küldötték ide és biztosítom Önt, hadnagy ur, hogy mi ennek módfelett megörültünk. Olyan sivár, hosszadalmas itt az élet a szolgálatban töltött órákon kívül, mintha egy pusztaszigeten volnánk az oceán közepén s mindegyikünknek ugy kell segitennie magán, a hogyan tud. Berry, a kinek csodálatos emlékező tehetsége van, Mark Twainnak és némely más humoristának összes műveit kívülről betanulta és mindenkinek, a ki arra kíváncsi, egész fejezeteket recitál el. Turner pedig üres óráiban egy varjút tanít be, melyet egy halászfutól vásárolt.

— Tehát ezek valódi talentumok, nevetett Frank és mit csinál kegyed szabad óráiban?

— Én hegedülök, felelte az nyiltszívűen.

— Ugy én is kénytelen leszek a flótázásra adni

— **(Nem lesz jogászbál.)** A pécsi jogakadémia polgársága ma délután népes gyűlést tartott, melyen különösen azon vitatkoztak sokat, hogy vajon a télen jogászbálat, vagy jogászesztélyt rendezzenek. Csak hosszas vita után állapodtak meg abban, hogy az idén nem bálat, hanem *nagyobbzabásu* táncestetélyt rendeznek és pedig lehetőleg a Nemzeti Kaszinó helyiségében, *farsang első szombatján*. A rendező bizottság élén állanak: *Lázár György* elnök, *Kereke György* és *Fischer Béla* alelnökök, *Kocsák Béla* pénztáros és *Buday Dezső* ellenőr. Valószínű, hogy a mulatság annál fényesebben sikerül, mert a farsang folyamán kevés elitmulatságra van kilátás, hanem a jogászság bizony rendezhetett volna bálat is az idén, a mint az utóbbi években oly nagy sikerrel tette és a nagyközönség ezt el is várta volna tőlük, hanem úgy látszik, most tulnyomó közöttük a félnék és nagyon fiatal elem, a mely nem mer a bál rendezésébe belevágni. Szóval akik jogászbálatra számítottak, azoknak be kell érni a jogászesztélyvel.

— **(Hirtelen halál.)** Szegény *Tollas Mária*, a kórház utca 14-ik szám alatti házban szolgáló cselédleány, bizony nem gondolta tegnap reggel, hogy utolsó napjára virradt. Rendesén végezte szokott dolgát, de úgy tíz óra tájban összeesett foglalatossága közben. Egyetlen szó nélkül terült el a földön és hiába kísérlették meg élesztgetni, meg sem mozdult többet. Hirt adtak a rendőrségre s onnan *Trixler Aladár* ügyeletes rendőrbiztos és dr. *Tolnai Vilmos* tb. főorvos siettek a helyszínére, a hol az utóbbi már a bekövetkezett halált konstata. A halál okának kiderítése céljából ma délután 3 órakor fel fogják boncolni a szerencsétlenül járt cseléd hulláját a budai külvárosi halottas kamarában, hova még tegnap kiszállították.

— **(Halálozások.)** Özv. *Papp Györgyné* szül. *Lesnyik Mária*, életének 77. évében Pécsen f. é. november 28-án elhunyt. Temetése f. é. november 29-én délután 4 órakor lesz a Kiskirály-utcai 4. számú gyászházból a szigeti külvárosi temetőbe. A gyászmise f. évi november hó 30-án reggel 10 órakor fog a Ferenc-rendi plébánia templomban tartatni. — F. é. november hó 28-án hunyt el Pécsen *Györkös Géza*, életének 10-ik évében. A korán elhunyt kis fiu temetése f. é. november 29-én délután 3 órakor lesz a sátorházból a budai külvárosi temetőbe.

— **(Könyvelő-választás.)** A »Pécsi Takarékpénztár« ma tartott igazgatósági ülésében az üresedésben volt segédkönyvelői állásra *Rusz Béla* biztosítási hivatalnokot, — és az ujonnan rendszeresített gyakornoki állásra *Visnya Ernőt* választotta meg.

— **(Kegyelem a szökött katonáknak.)** A király nov. 20-án kelt elhatározásával a császár-jubileum ötletéből a büntetés hátralevő részét elengedi a közös hadsereg, haditengerészet és m. kir. honvédség állományába tartozó mindazon egyéneknek, kik a fegyvergyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmességgel, jelenleg büntetés alatt állanak; azokkal szemben pedig, a kik hasonló büntetés miatt vizsgálat alatt állanak, az eljárást megszünteti. Ugyan ilyen kedvezményben részesülnek a magyar korona országaihoz tartozó mindazon egyének, a kik mint állítási szökevények, jelenleg büntetés alatt állanak, vagy ellenük vizsgálat van folyamatban, Azok, a kik más büncselekmény miatt büntetőbíróilag üldöztetnek, a kegyelmi tényben nem részesülhetnek.

— **(Egy szélhámos elfogatása.)** Zsuffa Antal volt vasuti tisztviselő néhány hónappal ezelőtt Szegzárdra ment és ott csakhamar a pénzügyigazgatóságnál alkalmazást is kapott. Kevés volt ugyan a jövedelme, de azért sokat költött, ami feltűnést és gyanút keltett iránta. Egy napon azután feleségével együtt eltűnt Szegzárdról és akkor kiderült, hogy Zsuffa mily csalásokat követett el. A kereskedőket, iparosokat, sőt tisztársait is becsapta

kölcsönökkel és kezeséggel. Lakásadónéja, *Halmi Istvánné* szekrényéből 170 forint tűnt el, melynek ellopásával szintén őt gyanúsítják. A szegzárdi csendőrség sürgönyére a szélhámos tisztviselőt Ercsiben letartóztatták és Szegzárdra szállították.

Lakonit dísz tárgyak az iparművészeti tárgyak között első helyen említendők melyekkel a francia műipar ujabban elárasztja a művelt világot. E műtárgyak galvano plasztikai anyaga a »lakonit«, melynek összetétele a föltaláló gyáros titka, könnyen kezelhető és nagyon alkalmas a galvano plasztikai kivitelre. Ez idő szerint Párisban csupán két cég gyárt lakonitot és abból műtárgyakat. Az egyiknek lakonitja világosabb, a másiké sötétebb szürke. A lakonit dísz tárgyak oly izlésesek, művészi jellegök annyira kidomborodik, annyira magukon viselik a francia szellem játsszi pazarságát, formatökélyét, hogy nem is tekinthetők iparcikknek, hanem művészi alkotásoknak. Ezek felette alkalmasok a domborművü remek művek népszerűsítésére, utáztatokba való ismertetésére és így a művészet terjesztésére. Az itt felsorolt tárgyak legalkalmasabb ajándék tárgyat képeznek és a legszebb választékban csak *Schömwald Imrénél* kaphatók.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1898. november 28. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 55.7 mm. (emelkedő).
Hőmérsék = 8.7 °C
> maximuma: 5.1 °C
> minimuma: 7.9 °C
Páranymás: 8.2 mm.
Relatív nedvesség: 99%
Felhőzet: 10° Str. Sw.
Szélirány s erő:
Csapadék 24 órai: 9.3 ●
Esős, borult, enyhe.

D. Országy.

Művészet, irodalom.

○ **Egy nélkülözhetlen könyv.** Mióta *Kovács István*, a pécsi kereskedelmi és iparkamara fogalmazója Pécsre jött, szinte minden évben könyvpiacra bocsátott egy könyvet. Eleinte szépirodalmi művei kerültek ki sajtó alól, — majd, nagyon helyesen, a közgazdasági szakirodalom felé fordult. »Baranya multja és jelenje« című műben csak nem régen írta meg a közgazdasági részt, mely magában véve is vaskos kötetet tesz. Legutóbb az ipartestületek, iparhatóságok, gyárosok és iparosok részére szerkesztett egy felette gyakorlati és nélkülözhetlen könyvet »Ipari közigazgatás« cím alatt, mely használhatóságára, teljességére s könnyen kezelhetőségére nézve a szakkörök véleménye szerint minden eddig megjelent hasonló műnek felette áll. Az »Ipari közigazgatásban« az ipartörvényre vonatkozó miniszteri rendeletek, elvi határozatok, felsőbbbíróági határozatok vannak összegyűjtve oly szerencsés sorrendben, mely e könyvet az iparhatóságoknak, iparosoknak nélkülözhetlenné teszi. Az Országos Iparegyesület szakközönye, a »*Magyar Ipara*«, *Kovács István* e művét, mint igen jó és hasznos könyvet méltatja. E szaklap szerint emeli a könyv értékét a terjedelmes tárgymutató s az, hogy abban először vannak összegyűjtve az iparosok és segédek, vagy munkások közt lennálló munkaviszonyra vonatkozó bíróági elvi határozatok, miért is a *könyvet minden ipartestületnek meg kell szereznie, ha vezetői azt akarják, hogy minden iparügyben és kérdésben tájékozást nyerhessenek, — s minden iparosnak, gyárosnak, ha iparügyi kérdésekben alapos és gyors tájékozást akar szerezni.* Szerző e művével az ipari közigazgatás gyorsítására s arra irányuló célját, hogy az ipartestületeknek, iparosoknak nagyobb

anyagi áldozat nélkül megszerezhető gyűjteményt nyújtson, teljes mérvben elérte. Az eddig megjelent ily, többnyire hézagos vagy nem kizárólag az ipartörvényre vonatkozó művek ára 8—15 frt. A szaklapok kiemelik még, hogy *Kovács István* könyve *minden gyakortati kívánalmaknak megfelel, kimerítő s igen tiszta kiállítású*, miért is melegen ajánlják az összes iparhatóságoknak, ipartestületeknek, ipartársulatoknak, iparos egyesületeknek és iparósnak. A könyv ára 3 frt; megrendelhető Pécsen, a szerzőnél; könyvárusi uton nem kapható.

T a n ü g y.

)(**A mohácsvidéki r. k. tanítóegylet** folyó hó 24-én tartotta Német-Bólyban őszi választmányi ülését, a melyen *Amberger Márton* elnökölt. A közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az új évre kitűzték a következő pályateteleket. 1. A katolikus népiskolai hitoktatás körül miféle teendői vannak a tanítónak 1) ott, ahol rendes hitoktatás van és 2) ott, ahol hitoktató nincs? 2. A gazdasági ismétlőiskolák tanterve a helyi körülményekhez módosítható-e s miként történjék ez, hogy az intézmény céljának megfelelően? 3. Miként ápolandó a vallásos élet az iskolában? 4. Miként ébresztendő föl és ápolandó a vonzalom és ragaszkodás, továbbá a hűség és szeretet a haza és király iránt az iskolában? 5. közös kirándulások pedagógiai és didaktikai jelentősége. 6. Szellemileg visszamaradt gyermekek mily oktatás- és bánásmódban részesítendők? 7. Miként nevel az iskola az istenfélelemre? Az előbbi öt tételt az egyesület díjazza 10—10 koronával, az utóbbi kettőt *Prantner Ferenc* himesházi esp. plébános 15—15 koronával. A bírálobizottság a következőkből alakult meg: *Prantner Ferenc* elnök lete alatt *Haragó József*, szebényi plébános, *Schlenker Mihály* püspöklaki, *Jeszenovszky János* bozsóki és *Eisenbart Ferenc* himesházi tanítókból. Végül *Boda Károly* mohácsi tanító kijelenti, hogy szerzett tapasztalatai és képzettsége alapján bárkinek is megegyezés szerint szülőtelepeltékészíteni hajlandó. Boldogult Erzsébet királynénk emlékére építendő örök imadási templom javára saját pénztárából 5 forintot szavazott meg az egyesület.

)(**Tanítói értekezlet.** A Szt.-Lőrinc egyházkerületi róm. kath. tanítótestület Szt.-Dienesen értekezletet tartott, amelynek főbb tárgyai voltak: *Varga Lajos* velini tanító gyakorlati előadása a közönséges törtek (részmenynyiségek) szorzása és osztásáról, mely nagy gyakorlatosságról, szép készületségről tanuskodó sikerült előadás jegyzőkönyvi köszönettel honoráltattott; a tisztikar kibővítése, mely közfelkiáltással a következőkép eszközöltetett: világi elnök: *Somssich Sándor*, ózdi tanító; jegyző *Ruzsinszky József*, megyefai tanító; bizottsági tagok: *Gött Ede* és *Svarda István* szt.-lőrinci, *Király Károly* tésenyi és *Sznopek József* bicsérdei tanítók, mely tisztség a következő ülésen lép életbe: azon, *Herendy Kalmán* helyesfai tanító megokolt indítványára történt határozat kimondása, hogy a jövőben évenként két gyűlés tartatik, mindkettő a központban, Szt.-Lőrincen. Ezen, a nevezett testület életében fordulóponthoz képező gyűlés befejeztével a tanítók körében gyűlés indult meg az Erzsébet fogadalmi templomra, amelyre 11 forint gyűlt össze.

)(**Uj rajztanítói állás.** A mohácsi polgári iskolánál az ujonnan szervezett rajztanítói állásra, melyre a pályázat f. hó 20-án járt le, összesen hat pályázat érkezett, melyeket a pécsi kir. tanfelügyelőség már felterjesztett a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, ahol legközelebb döntenek a pályázatok felett.

)(**Tanítógyűlés.** A dárdai róm. kath. espereskerület, csütörtökön Herceg-Szőllősen tartotta meg rendes közgyűlését, melyen az elnök meghatározó szavakkal üdvözölte a szép számban megjelent tagokat. Megalakulván a

gyűlés, tanácskozás alá bocsájtott tárgyakat megvitatták, melyből tanuló, a nevelés és tanítás mezejéről új ismeretek által áthatva, fejezték be a gyűlést.

Közgazdaság.

□ **Engedmény egy takarékpénztárnak.** A bélyeg- és illetékek iránti törvények és szabályok hivatalos összeállításának 58. §. a) pontja alapján, a »dombóvári takarékpénztár részvénytársaság« engedélyt nyert arra, hogy a jelen rendelet kiadása után keletkezett időszaki törlesztéses (amortizationalis) jelzalog kölcsönök és kamatainak visszafizetéséről kiállított nyugtatványok után járó II. fokozat szerinti bélyegilletéket, a vonatkozó naplóki- vonatok beterjesztése mellett minden hó 1-jét követő 14 napon belül készpénzben lefizet- hesse.

□ **A vámilleték a jövő óra.** A vám- illetékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő arany árkelet-pótlék 1898. évi december hóra tizenkilenc és fél (19½) százalékban állapít- tatott meg.

□ **Segítség a kisgazdáknak.** A föld- mivelési miniszter a mórági tejszövetkezet kisgazda tagjainak azt a segínyt nyújtotta, hogy kistáji baromfiállományukat nagyobb táji baromfiállománnyal cserélte ki, hogy így al- kalmat adjon Mórágyn a baromfi-tenyésztés fellendülésére.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 28-án. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A Pulszky-Olsky ügyben tett interpellációra adott miniszteri válasz fölött való névszerinti szavazással kezdődött a mai ülés. A többség a választ tudomásul vette.

Az indemnitás-javaslatához első szónok volt *Apponyi* Albert gróf, a ki megjegyzi, hogy a kérdés nem bizalmi, hanem hatalmi kérdés. Az ellenzék nem engedi ki kezéből a költség- vetési hatalmat, míg meg nem tudja, mire használják azt fel. Vázolja a Tisza-féle rend- szert, a melynek még rosszabb kiadása a Bánffy- rendszer. Tisza még mértéket tartott a hatalmi érdek megerősítésében, Bánffy már mértéket sem tart ebben. Éles szarkazmussal szól Tisza Istvánról, a ki Bánffy-t a Desseffy-ügyben ártatlan báránynak tüntette föl. Ki is hinne róla olyan gazságot, hiszen tudjuk, hogy Szolnok- Dobokában is mindig megbecsülte politikai ellenfeleit. Bánffy nyilatkozata a szabadelvű klub- ban inparlamentáris, mert a koronát beleviszi a harcba; az alkotmány és jogoknak ott bejelen- tett lábbal tiprása azt a gondolatot keltette a szónokban, *nem volna-e itt az idő a visszavonulásra?* (Általános mozgás) Ő szívesen tenné, mert kötelességszegés vádjá nélkül el- hagyhatná a parlamentet, melynek légkörét megszerette. Az egész ellenzéknek ez lesz majd kötelessége. Játszanak itt önök alkotmányos komédiásdit. (Viharos tetszés baloldalon.) Bánffy-t karakterizálja az is, hogy a milleniumkor el- fogadta Apponyi jobbát s politikailag kihaszná- lta a felajánlott treuga Deit, de ennek ellen- értékét, a kuriai bíraskodás törvénybe iktatását, ravasz fondorlattal kijátszotta. (Viharos: »Ugy van« felkiáltások.) A kiegyezési kérdésben is megadta a biztosítást, hogy csak alkotmányos Ausztriával köt kiegyezést, ezt is megszegte. Ne kívánjon hát olyat, hogy az ellenzék vele tovább tárgyaljon

Ivánka Oszkár Nem tisztességes ember.

Láng elnök rendre utasítja Ivánkát, úgy Polónyit is, aki Ivánkát éljenzi.

Apponyi ezután rátér a vérengző válasz- tásokra. Nem akadt a többségben egy ember, aki felállt volna ily szavakkal: »Magyarok

vagyunk, ne hagyjuk testvéreinket!« (Viharos tetszés.) A mikor a törvényhatóságok nyugodtan nézték a jogfosztásokat, — akkor ő ma a nyugodt tanácskozás érdekében küldött fölíratokat a papirkosárba tétetné. (Viharos tetszés.) Még ha az igazi közvélemény kifolyá- sai lennének is ezek a fölíratok, akkor sem engedne nekik, mert a mulékony közvélemény elle- nére is kötelességünk megmenteni kineveinket, jogainkat az utókor számára. (Viharos tetszés.) Beszédét gyönyörű hasonlattal befejezve, hatá- rozati javaslatot nyújt be az indemnitás ellen. (Szünni nem akaró taps és éljenzés.)

Szünet után föláll *Bánffy* báró, de nem jut szóhoz, tomboló kiáltások szakítják félbe: »Mondjon le! Mit akar? Pusztuljon!« Tíz pernyi zaj után végre szóhoz jut s kijelenti, hogy óhajtaná, miszerint az ülések 6 vagy 8 óra hosszat tartsanak.

Polónyi kérdi: vajjon ez konkrét indit- vány akar-e ienni?

Bánffy: Nem.

Ezután *Mezei Mór* beszél az ellenzék gunyos megjegyzéseitől kisérve.

TÁVIRATOK

— **A király Bécsben.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Ő felsége vasárnap reggel Gödöllőről Bécsbe érkezett és az állam- vasutak pályaudvaráról Schönbrunnba hajtatott.

— **A királyné hagyatéka a nemzeti muzeumban.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Nagy jelentőségű és örven- detes értesítést kapott vasárnap dr. *Wlassics* Gyula kultuszminiszter. Az udvar részéről ugyanis tudatták, hogy Erzsébet királyné ha- gyatékából a megboldogult királyasszony leányai, Gizella és Mária Valéria főhercegnők, több Magyarországot érdeklő tárgyat kiválasztottak és e nagybecsű emlékeket a magyar nemzeti muzeumnak ajándékozták. A főhercegnők örven- detes elhatározásáról *Wlassics* miniszter nyom- ban értesítette a Nemzeti Múzeum igazgatóságát.

— **A csongrádi fölírat Pest- megyében.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Pestmegyének ma tartott közgyűlése *elvetette az obstrukció ellenes csongrádi fölíratot.*

— **Üdvözet az egyetemi ifjuságnak.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A lipcsei egyetem magyar ifjusága táviratilag üdvözölte a budapesti kollegákat, kitartást kívánva jogos küz- delmükhöz.

— **A rákospalotai népgyű- lés.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Rákospalotán tegnap a függetlenségi pol- gárok nagy népgyűlést tartottak. *Fischer* Rezső elnök a kormány eljárását a ki- egyezés kérdésében erősen elítélte s az ellenzék a parlamenti harc folytatására felszólította.

A vezetőség a népgyűlés határoza- tából a következő sürgönnyt küldötte az ellenzék vezéreinek: »A rákospalotai népgyűlés egyhangú lelkesedéssel üdvözli önt, mint az ellenzék egyik vezérét, azon ké- relemmel, hogy pártja mindaddig küzdjön Bánffy és rendszere ellen, míg a közösség el nem pusztul.«

— **Választás »szabadelvű« eszközökkel.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Jászberényben a hivatali erő- szak szemérmetlen felhasználásával kivitték, hogy a központi választmányt a főispán szája ize szerint választották meg. Egyet- len ellenzéki tagot sem vettek bele.

— **Kormánytámogató szo- cialista.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A budapesti munkások tegnapi értekezletén *Pfeiffer* Sándor szocialista ve- zér az obstrukció káros voltát bizonyít- gatta s azt hangoztatta, hogy nem kor- mányváltozás kell, hanem általános, titkos és közvetlen választási jog.

— **Öngyilkos orvos.** (A »Pé- csi Figyelő« eredeti távirata.) *Gerenday* orvos Kunhegyesen felakasztotta magát.

— **A debreceni színészet jubi- leuma.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A színészet százéves jubileumát vasárnap nagy fényvel ünnepelte meg Debrecen közönsége. A megyeház dísztermébe alig jutott be az ünneplő közönség egy kicsiny része, ott voltak Debrecen és Hajdumegye előkelőségei, a Petőfi- társaság, Otthon, Ujságírók Egyesülete, nemzeti színház, színészegyesület, a nagyobb vidéki városok irodalmi társulatainak küldöttségei. Mikor a debreceni dälárda elénekelté »Tied vagyok, tied hazám«, zúgó tapsvihár tört ki, ezután fölemelkedett *Komlóssi* Arthur és meg- nyitotta a díszgyűlést. Üdvözölte a küldötteket. *Gercsey* Kalmán új és értékes adatokkal is- mertette a színészet viszontagságait. *Gercsey* nagyjértékű fölolvasását viharos éljenzéssel ju- talmazta a közönség. *Kovács* Gyula olvasta föl alkalmi ódáját. Ezután a közönség a megyeház- tere ment, ahol az összes debreceni dalárdák a Szózatot énekelték, mely után dr. Bakonyi Samu tartott alkalmi beszédet. Ezután lehu- lott az emléktábláról a lepel. Magasztos és lélekemelő jelenet következett ezután, az összes dalárdák a Hymnuszt énekelték. A közönség levefte a kalapját és valamennyien énekelték »Isten áld meg a magyart«. Az ünnepély ezzel véget ért. — Délben kettőkör a Bika dísz- termében 300 terítékű díszebéd volt. Az első pohárköszöntőt a királyra gróf Degenfeld József főispán mondotta, majd Szana Tamás, Hege- dős István, Lipcsey Ádám, Pázmándy Dénes, Rákosi Victor, Komlóssy Arthur. Üdvözölő táv- iratokat küldöttek: *Perczel* Dezső, *Jókai*, *Blaha* Lujza stb.

— **Angol lobogó cáfolata.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Sanghaiból írják, hogy annak a tegnap szárnyra kelt hir- nek, mintha a Csú Szen szigeteken csütörtökön kitérték volna az angol lobogót, nem adnak hitelt. A brit konzulátus nem kapta a hir megerősítését.

— **Dreyfus távirata.** (A »Pé- csi Figyelő« eredeti távirata.) Dreyfus válaszul a revízió elrendelését tudató érte- sítésre a következő táviratot küldötte ne- jének: »Veletek örülök. Jól érzem ma- gamat.«

— **Megcáfolt lázadás.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A Havas-ügynökség- nek jelentik Madridból: Correa hadügyminis- ter megcáfolja azt a hirt, hogy a Szunda szigeteken lázadás ütött ki

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Bpest, nov. 28.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: —; későbbi szállítás: 974
Tengeri, májusra: 484. — *Rozs*, márciusra: 854. —
Zab, őszre: 598.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 359.80. — Magyar hitelrészvény: 389.60 — Államvasut: 358.00.

A gabona értékben nagy hausse jelentkezett a mai napon.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.